

RECEIVED

NOV 15 1983

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXIII Nr. 23

KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO [NOVEMBER] 10, 1983

KAINA 25 c.

KASDIEN

NĖRA VISKAS O.K.
LOTYNAI ALIARMUOJA
KEISTAS DALYKAS
AR TAI ŽMONIŠKUMAS!

Spalio 19 d. suruoštoje spaudos konferencijoje prez. Reaganas pirmučiausia pasigyrė, kad su jo ekonomikos politika viskas O.K. Jo akiniais žiūrint, žinoma, O.K., nes didžiosioms korporacijoms pelnai didėja. Bet atvertus antrą lapą, nėra O.K., kai nedarbas lapojo kaip lapojo, infliacija dirba savo, žmonių gyvenimo lygis smunka kaip smuko.

O kodėl taip yra? Į didžiųjų kompanijų įmones vis labiau skverbia robotai, vis mažiau reikia darbo rankų, nežiūrint virš produkcijos monopolijų nustatytos kainos pelnus kompanijoms vis tiek neša.

Spaudos konferencijoje prezidentas, atsakinėdamas žurnalistams į klausimus, storai pabrėžė, kad naujosios branduolinės raketos Europoje bus išdėstytos numatytu laiku. Vadinasi, dar šiemet, gruodžio mėnesį.

Imperializmui dirbanti masinė informacija ir politikieriai žmoniją peni viltimi, jeigu Ženevoje bus susitarta dėl strateginės ginkluotės apribojimo, baisių Amerikos raketų gal ir bus atsisakyta. Bet ženklai rodo, kad Ženevoje vargiai bus susitarta. Netgi ir buvęs prez. Carteris sako, jog derybose nėra nuoširdumo susitarti.

Čikagos miesto pietinėje dalyje, Ashland gatvėje, naujas restoranas Bojanglės lange paskelbė, kad reikalinga jam 60 darbininkų. Žinote, kiek prisirinko bedarbių užpildyti darbui aplikacijas? Ogi virš penki šimtai! Tokių dalykų, rodančių, kaip bedarbiai išalkę darbo, yra daugybė.

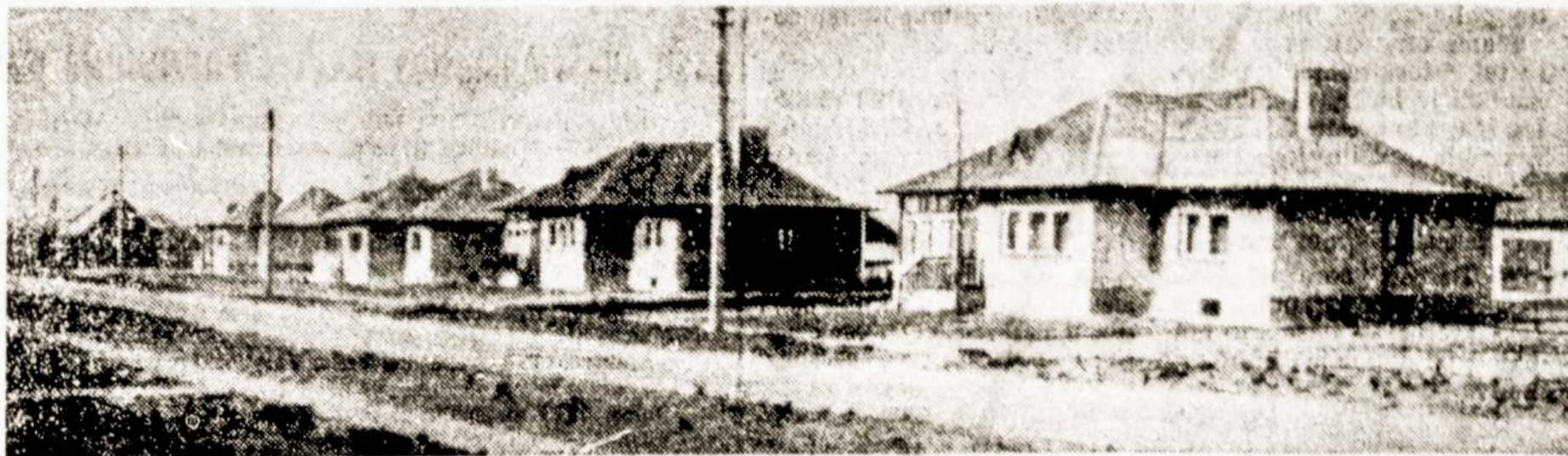
Kad su prez. Reagano ekonomikos politika nėra viskas O.K. pavyzdžiui gali būti ir bankų bankrutavimas. Kaip sako federalinės valdžios reguliatorius C. T. Conover, pernai jų bankrutavo 42, šiemet iki metų pabaigos bankrutuos mažiausia 50. O prezidentas giriasi, jog viskas O.K.

Lotynų Amerikos šalys prasiskolinusios užsienio daugnacionalinėms kompanijoms ir bankams mažiausia 300 milijonų dolerių. Vien tik Braziliją slegia \$90 milijonų skola, Meksiką \$80 milijonų, Argentiną \$40 milijonų ir t. t.

Brazilijos ir Argentinos pažanesni politikieriai jau aliarmuoja, kad jų šalių ekonomika užmorgičiuota JAV kapitalui. Izraelyje dar blogiau. Ten jau siūloma, kad pinigų sistema dolerizuoti, krašto ūkį sujungti su JAV ūkiu.

Cia ir pakastas šuniukas, nors Amerikoje žmonių gyvenimo lygis smunka, bet dar galima gyventi.

Kur vėjai švilpavo, o dabar nuspalvinti vienbučiai

Naujų namų gatvė.

Vos prieš porą metų šiame lauke, besišliejančiame prie Rokiškio rajono Sartų tarybinio ūkio centrinės Kriaunų gyvenvietės, tik vėjai švilpavo. Dabar jus pasitiks asfaltuotos gatvės, platus šaligatviai, gazonai, linksmai nuspalvinti vienbučiai ir ūkiniai pastatai.

Per pusantrų metų čia išaugo dvidešimt naujitelaičių sodybų, nutiestas vandentiekis, kanalizacijos ir šiluminės trasos, naujos gatvės, sutvarkyta teritorija. Pirmoji stambaus kvartalo pusė visiškai užbaigta.

Šių namų sienos sumontuotos iš surenkamų keramzitbetonio plokščių, kurias pagamino Vievio kaimo statybos kombinatas. Žemdirbiai ir dabar tebesistebi šios statybos sparta ir darna. Užpernai rudenį į Kriaunas atvyko Rokiškio KMK J. Krasausko brigada, turėjusi paruošti aikštes sienų montuoti. Netrukus ėmėsi darbo ir

Keistas dalykas. Čikagoje spalio 15-16 dienomis Bismark viešbutyje įvyko nacionalinė taikos šalininkų konferencija, bet didžiojoje spaudoje apie konferenciją nė gū-gū, tarsi jos nebuvo.

Valdančioji klasė išsigandus, kad plačiosios liaudies masės nesužinotų, jog ir čia Amerikoje sąjūdžiai už taiką, prieš branduolinę ginkluotę plečiasi, aktyvėja, o ne vien tik Europoje.

Vis daugiau pasaulyje milijonų širdžių už taiką, prieš ginklavimąsi. Kietaširdžiai reakcininkai sako, jog tai komunistų darbas. Nenuostabu, kad komunistinės idėjos pasaulyje plinta kaip prerijose ugnis.

Amerikoje labai opus klausimas yra abortai. Tarp abortininkų ir antiabortininkų vyksta aštrūs ginčai. Antiabortininkai mušasi į krūtinę, kad žmogaus gyvybė yra šventas dalykas ir žudyti dar negimusį žmogų yra moralinis nusikaltimas.

Gerai. Jeigu dar negimusį žmogų žudyti yra moralinis nusikaltimas, karo lauke žudyti suaugusį žmogų irgi turi būti nusikaltimas. Bet nereikėtų tų baikų, reakcinių nuotaikų antiabortininkai neskelbia kovos prieš karą, ginklavimąsi. Ar tai žmoniškumas? S. J. Jokubka

Panevėžio specializuotos KMK vyrai, pakloję inžinerinius tinklus ir įruošę laikinus privažiavimo kelius. Pavasarį Vievio kombinato kilnojamosios mechanizuotos kolonos brigadininko J. Jurgaičio grupė jau sumontavo aštuoniolika namų. Šių metų pradžioje — dar du.

Vos tik namų sienoms iškilus, Panevėžio SKMK statybininkai sutvarkydavo elektros įrengimus, santchnikos dalykus.

Žinoma, didžiausia našta teko generalinio rangovo pečiams. Dirbdami brigadinės rangos būdu, J. Krasausko statybininkai viršijo užduotis, sutaupė daugiau kaip 13 tūkstančių rublių. Paskutiniuosius namus visi pasistengė užbaigti trim mėnesiais anksčiau laiko. Priėmimo

Įtempimo mažinimo priešai. Kas jie?

Ecuko Siibos vardas Japonijoje žinomas daugeliui. 1977 metų rugsėjo mėnesį Amerikos naikintuvas, nukritęs ant jos namo tankiai gyvenamame Jokahamos priemiestyje, nusinešė dviejų jos mažylių gyvybę. Pačią Ecuką ištiko toks pat likimas. Dvejus metus gydytojai kovojo dėl sunkiai apdegusios jaunos japonės gyvybės. Bet išgelbėti taip jos ir nepavyko.

Kas tai — incidentas, kaip mėgino įtikinti Amerikos karinė vadovybė? Japonijos demokratinė visuomenė tatau įvertino vienareikšmiškai: nusikaltimas, kurio negalima pateisinti! Tragedijos būtų buvę galima išvengti, jeigu Amerikos lakūnai, pastebėję variklio gedimus, nebūtų taip skubiai katapultavęsi, gelbėdami savo gyvybę.

Japonijoje vis labiau piktinamasi Amerikos kariauna, kuri laiko savo tėvonią ne tik šalies teritoriją, kur išdėstyta 120 jos bazių ir kitų karinių objektų, bet ir ją skalaujančias jūras bei oro erdvę virš Japonijos salyno. Žinoma nemaža atvejų, kai lėktuvai su Amerikos karo aviacijos pajėgų atpažinimo ženklais imitavo Japonijos civilinių laivų užpuolimus, vykdė kitus oro terorizmo aktus.

Prieš dvejus metus JAV kovos su povandeniniais laivais lėktuvas, nardamas skutamuoju skridimu virš Japonijos tanklaivio "World Ambassador", numetė šviečiamą-

R. Jakiūno nuotraukos komisija statybininkų pastangas įvertino tik gerai ir labai gerai.

O Vievio kaimo statybos kombinato viršininkas J. Šarkus papasakojo, jog kol kas per metus pagamina keramzitbetonio plokštes penkis-dešimčiai tokių namų. Dabar rekonstruojama stambiaublokinių konstrukcijų gamykla. Ateinančiais metais galima bus sumontuoti šimta namų, o penkmečio paskutiniaisiais — du šimtus.

Kriaunų gyvenvietėje pastatyti keturių, penkių ir šešių kambarių namai, bet jau paruošti projektai, pagal kuriuos galima bus montuoti aštuonių tipų namus. Jie, beje, palyginti nebrangūs. Antai keturių kambarių namo, kurio bendras plotas 105,5 kv. m. sąmatinė kaina — 22 tūkstančiai rublių. J. Švoba

sias bombas. Viena iš jų pataikė į tanklaivį.

Kiek anksčiau Japoniją sujudo žinia, kad ištiko tragedija laivą "Nisio maru", kuris nuskendo, susidūręs su Amerikos atominiu povandeniniu laivu "George Washington". Povandeninis laivas, vykdamas slapta misiją Rytų Kinijos jūroje, skubiai paspruko iš įvykio vietos, Japonijos sausakrūvio laivo komanda neišvengiamai mirėčiai siaučiančioje jūroje. Tikėdamasi, kad visi liudytojai žuvo, Amerikos kariauna neregėtai įžūliai mėgino apkaltinti dėl to, kas atsitiko, "Tarybų Sąjungos povandeninį laivą". Bet melo kojos trumpos. Gyvi likę Japonijos jūreiviai papasakojo tiesą.

Visa tai Japonijoje šiandien prisimenama, matant, kaip Washingtonas negražiomis priemonėmis mėgina išvengti atsakomybės už dar vieną niekšišką nusikaltimą už tai, kad žuvo Pietų Korėjos lėktuvas, pasiūstas šnipinėjimo tikslais į T. SRS oro erdvę. Išsisklaidant pasibaisėtino melo uždangai, kuria Reagano administracija mėgino apgaubti šią piktadarybę, japonams darosi vis aiškiau, jog atsakomybė už ją tenka vis tiems patiems nusikaltėliams, kurie kadaise numetė automines bombas ant Hirošimos ir Nagasakio ir per pastaruosius 30 metų padarė Japonijoje daugiau kaip 170 tūkstančių įvairių nusikaltimų. V. Burbulis

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
"VILNIS" - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659 780)

Lotynų Amerikos jaunimas reikalauja

Reagano administracija vykdo beprotišką militarinę politiką, grubiai kišasi į kitų valstybių reikalus ir mėgina žūt būt nuslopinti tautų kovą už nacionalinį ir socialinį išsivadavimą. Tai sakoma baigiamojoje deklaracijoje, priimtoje Managvoje įvykusiame Lotynų Amerikos žemyno studentų organizacijos kongrese.

Jaunimo kongresas vyko rugsėjo 12-15 dienomis. Jo delegatai griežtai pasmerkė Pentagono ketinimą dislokuoti Europoje naują Amerikos vidutinio nuotolio branduolinį ginklą, Baltųjų rūmų kursą torpeduoti Tarybų Sąjungos ir Amerikos derybas Ženevoje. JAV administracija sistemingai atsisako pradėti dialogą pateiktą taikių pasiūlymų gerinti padėtį Europoje pagrindu. Tai rodo, kad Vašingtonas neatsakingai žiūri į tarptautinius reikalus, pažymima deklaracijoje.

Lotynų Amerikos studentai pareikalavo nedelsiant nutraukti Reagano administracijos agresiją prieš revoliucinę Nikaragvą, besąlygiškai išvesti Amerikos sausumos kariuomenę ir karo laivus, kuriuose Pentagonas dislokuoja Centrinėje Amerikoje įvairių "manevrų" dingstimi.

Kongreso dalyviai solidarizavo su socialistine Kuba ir Grenada, ginančiomis savo nepriklausomybę nuo Amerikos imperializmo, su Salvadoro, Gvatemalos, Hondūro, Čilės, Paragvajaus, Haičio ir kitų Lotynų Amerikos šalių tautomis, kurias engia reakciniai diktatoriški režimai, išsilaikantys valdžioje tik todėl, kad JAV teikia jiems karinę paramą.

Baigiamojoje deklaracijoje forumas sveikina laimėjimus, kuriuose pasiekė pažangios ir demokratinės pasaulio jėgos su socialistine sandrauga priešakyje. Joje pabrėžiamas Lotynų Amerikos jaunimo ryžtas kovoti nepaliaujamą kovą prieš imperializmą, kolonializmą, fašizmą, už taiką, nepriklausomybę, teisingumą ir socialinę pažangą.

Lotynų Amerikos studentų organizacija atkreipė dėmesį ir į vos bebepakeliamą Lotynų Amerikos tautų skurdą, kurį sukėlė daugnacionalinės korporacijos. Brazilijoje, nebeapkeldami pusbadžio gyvenimo, žmonės masiniai Sau Paolo ir kituose didesniuose miestuose plėšia maisto produktų parduotuves.

NATO šalys turėtų būti šiek tiek išmintingesnės

Italijos Komunistų partijos centro Komiteto narys G. Bofa kritikuoja Amerikos administracijos užsienio politikos pozicijas, taip pat savo šalies Italijos vyriausybės bei kitų Vakarų Europos šalių vyriausybių susitaikėliškas pažiūras į jas, arba geriau pasakius, pūtimą į vieną dūdą su Vašingtonu.

Kai Reaganas sakė savo karingiausias, ekstremistines kalbas, rašo jis komunistų laikraštyje "Unita", kai kas iš amerikiečių kartu su kuriais ne kuriais mūsų komentatoriais tatau teisingai, kad jis kalbėjo dešiniųjų jėgų atstovams ir buvo priverstas prisitaikyti prie publikos. Bet po to Reaganas pasakė kalbą Jungtinių Tautų Organizacijoje, tai yra organizacijoje, kurią Amerikos vyriausybė už daug ką pagrįstai turėtų atsiprašyti. Pavyzdžiui, jai tenka atsakomybė už tai, kad negalėjo dalyvauti šioje sesijoje Tarybų Sąjungos delegacijos vadovas. Taip pat už nemandagių kai kurių įtakingų administracijos veikėjų, įskaitant patį Reaganą, pareiškimus, kad, jeigu Jungtinių Tautų Organizacijai nepatinka Niujorkas, ji "gali persikelti į kitą vietą". Žinant šios kalbos turinį, negalima pateisinti pernelyg optimistiško jos įvertinimo kai kuriuose Vakarų organuose.

— Vakarų Europa, — nurodo G. Bofa, — turėtų išvalgiau vertinti direktyvas einančias iš Vašingtono. Mes vis stebimės, — rašo jis, — kaip nepastoviai, kaip permainingai mūsų spauda visada moka rasti būdą viskam pateisinti — ir tam ką kalbėjo Carteris, ir tam, ką kalba Reaganas, įskaitant jo kalbą, pasakytą kaip "šaltojo karo" laikais. Atlanto sąjunga turėtų būti šiek tiek išmintingesnė.

Išties, toks militarinės NATO grupuotės šokinėjimas per Vašingtono virvutę, suverenėms tautoms neduoda garbės, o yra savęs menkinimas.

Toliau G. Bofa ne kritikuoja, o stačiai smerkia Vakarų Europos šalių vadovus už tai, kad jie nekritiškai vertina JAV poziciją Ženevoje vykstančiose derybose su Tarybų Sąjunga. Nekonstruktyvus, jo nuomone, yra JAV atsisakymas atsižvelgti į Anglijos ir Prancūzijos branduolinius ginklus, nes ši pozicija ignoruoja dviejų blokų Europoje pusiausvyros koncepciją, kuria buvo pagrįstos pačios derybos Ženevoje. "Nuo vienos koncepcijos nepastebimai pereita prie kitos, — rašo straipsnio autorius, — ir ne be Europos šalių vadovų kaltės. Jie visada pritarė Amerikos nusistatymui, pradėdant pirmuoju Reagano "nuliniu variantu" ir iki šio laiko".

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

ČILĖS LIAUDIES FRONTAS

Liaudies demokratinis judėjimas, vienijantis Čilės komunistus ir socialistus, ir demokratinis aljansas, į kurį įeina penkios įvairių pakraipų politinės partijos, įkūrė bendrą demokratinę vadovybę. Jos uždavinys — organizuoti liaudies akcijas prieš karinį fašistinį Pinočeto režimą.

Mes eisime į gatves ir pareiklausime atšaukti apsiausties padėtį ir anuliuoti represinius įstatymus, sudaryti demokratinę vyriausybę, surengti rinkimus į konstitucinę asamblėją, pakeisti ekonominę politiką, sakoma bendros vadovybės pareiškimė.

JAU GABENA RAKETAS

— Jungtinės Valstijos pradėjo slapta permesi oru sparnuotąsias raketas į karo aviacijos pajėgų bazę Grimen Komone, — spalio 3 dieną pranešė Londono laikraštis "Daily telegraf". Laikraštis pažymi, jog Amerikos transporto lėktuvai atlieka šią operaciją naktį ir labai slapta, bijodami, kad taikos stovyklos prie Grimen Komono bazės vartų dalyviai imsis naujų protesto veiksmų.

Kaip tą pačią dieną pranešė BBC informacijos tarnyba, Didžiosios Britanijos gynybos ministerijos atstovas buvo priverstas pripažinti, kad į Grimen Komoną jau atgabentos starto platformos ir kiti įrengimai, nors ir neigė, kad ten permetamos pačios sparnuotosios raketos.

DARO SPAUDIMĄ GRAIKIJAI

Kaip praneša Atėnų laikraštis "Vima", JAV prezidentas Graikijos premjerui A. Papandreu nusiuntė laišką, kuriame pabrėžiama, kad visos NATO bloko valstybės turi "visiškai pritarti" Vašingtono pozicijai Tarybų Sąjungos ir Amerikos derybose dėl branduolinės ginkluotės apribojimo Europoje. NATO šalys turi tuo klausimu laikytis "bendros pozicijos", kad šios derybos būtų "efektyvios", teigiama laiške.

Nors, kaip nurodo laikraštis, po Graikijos analogiškus laiškus gavo kiti valstybių ir vyriausybių vadovai NATO šalyse, Jungtinės Valstijos didžiausį dėmesį skiria Atėnams. Mat pastaruoju metu Graikija meta iššūkį kursui, kurį Vašingtonas primeta savo sąjungininkams Vakarų Europoje.

BENDRAS KOMUNIKATAS

Romoje surengtoje spaudos konferencijoje Italijos komunistų partijos generalinis sekretorius E. Berlingueras ir čia su vizitu esantis Prancūzijos komunistų partijos generalinis sekretorius Ž. Marše pareiškė didelį susirūpinimą, kad paastrėjo tarptautinė padėtis.

Spaudos konferencijoje pateiktame bendrame komunikate dviejų partijų delegacijos nurodė, kad gali prasidėti naujas pavojingas ginklavimosi varžybų etapas po to, kai Europos žemyne bus dislokuotos naujos branduolinės raketos. "Tai būtų labai pavojingas žingsnis į galimą branduolinį konfliktą, kuris turėtų katastrofišką padarinių Europai ir visam pasauliui", — pabrėžiama dokumente.

AR SUSILAUKS ATPILDO?

Tik praėjus 40 metų po to, kai padarė baisius nusikaltimus fašistų okupuotoje Tarybų Lietuvoje, tu-

rėjo stoti prieš teismą buvęs SS hauptšarfiureris Helmutas Rankas. Nuo šio nacistinio budelio rankų arba jo įsakymu 1941-1943 metais žuvo 12 tūkstančių taikių tarybinių piliečių.

H. Rauko vadovaujami esesininkai masiškai šaudė žmones netoli Kauno, sumesdavo į bendrus kapus mirusius ir dar gyvus žmones.

1982 metų vasarą H. Rauskas buvo suimtas Kanadoje, o šių metų gegužės mėnesį perduotas Vakarų Vokietijos valdžiai.

GVATEMALOJE PRIEŠINASI REŽIMUI

Gvatemaloje vis platesnį užmojų įgauna ginkluoti patriotinių jėgų veiksmai prieš diktatorišką režimą. Kaip praneša agentūra Enfoprensa, ginkluotos liaudies organizacijos partizanų būriai per kelias dienas surengė keletą sėkmingų kovos operacijų. Ginkluotos liaudies organizacijos informaciniame biuletenyje pažymima, kad praėjusio mėnesio pabaigoje patriotai atakavo policijos valdybos kareivines San Antonio mieste. Netoli šio miesto ant partizanų padėtos bombos susisprogdino karinis vežimas. Keli baudėjai žuvo ir buvo sužeisti.

Trumpai

— Numatoma, kad iki šių metų pabaigos bankrutuos mažiausia 50 bankų. Tai pasakė bankininkų asociacijai federalinės valdžios pareigūnas C. T. Conove bankininkų susirinkime.

— Tarybų Sąjunga ir Kinija susitarė dėl prekybos sutarties, kurios apimtis \$1,63 bilijonai. Taip pat susitarė dėl kultūrinio ir mokslinio bendradarbiavimo.

— Buvusio prez. Carterio nuomone, kad prez. Reaganas iš Hondūros ištrauktų JAV karinių pajėgų kontingentus.

— Prez. Reagano administracijos pareigūnai mano, jog Zimbabwei reiktų sumažinti ekonominę paramą dėl to, kad Zimbabwės delegacija Jungtinėse Tautose susilaikė nuo balsavimo, kad TSRS būtų pasmerkta už lėktuvo nušovimą.

— Paskendusi skolose Brazilija vėl nuvertino savo cruzeirą. Dabar amerikoniškas doleris kaštuos 776 cruzeirai.

— Brazilijos prez. J. B. Figueiredo paskelbė nepaprastą dekretą, pagal kurį draudžiama vieši susirinkimai ir saugumui duodama teisė daryti kratas be teisėjo leidimo-waranto.

— Patikimi šaltiniai sako, jog gynybos sekretorius Caspar W. Weibergas siūlo prez. Reaganui naują gynybos planą satelitais. Tai įgyvendinti kaštuotų nuo \$18 iki \$27 bilijonu.

— Lansingo universiteto tyrinėtojai priėjo išvados, kad MX raketų sistemos pastatymas kiekvienai amerikiečių šeimai, imant vidurkiu, kaštuotų \$400.

— Cheyenne, Wyoming, įvyko masinė protesto demonstracija, nukreipta prieš ketinimą Nebraskoje ir Wyominge išdėstyti MX raketas.

— Philadelphijoje demonstravo apie 20,000 žmonių, reikalaujanti, kad Vašingtonas susilaikytų nuo Europoje išdėstymo branduolinių raketų.

Vilnis, 1983 lapkričio 10

TSRS ir Indijos bendradarbiavimas

Jungtinių Amerikos Valstijų propaganda, vykdydama Reagano administracijos užduotį, kurios tikslas diskredituoti Tarybų Sąjungos bendradarbiavimą su besivystančiomis šalimis, šiuo metu smarkiai puola Indiją. Pavyzdžiui, teigiama, kad TSRS ir Indijos ekonominis bendradarbiavimas naudingas vien Maskvai. Šių eilučių autorius ne kartą lankėsi Indijoje, todėl ir dalijasi savo išspūdžiais.

Cukraus, tekstilės ir džiuto pramonė, tik kelios nedidelės metalurgijos ir mašinų gamyklos didžiuoju teritorijoje — maždaug taip atrodo Indijos ekonominis žemėlapis ketvirtajame ir penktajame dešimtmetyje, paskutiniu Anglijos kolonijinio viešpatavimo laikotarpiu.

Taip buvo tik prieš tris su puse dešimtmečio. O šią dieną Indija — antroji pagal gyventojų skaičių pasaulio šalis — iš šimtamečio atsilikimo per trumpą laiką iškopė į išsivystusių industrinių valstybių lygį, žengė į kosmosą.

Valstybinės įmonės dabar užima svarbiausias pozicijas pagrindinėse nacionalinės ekonomikos šakose. Šalyje išgaunama nafta, gamtinės dujos, anglis, gaminama žymi dalis plieno, ketaus, pramonės įrengimų, elektrinėms skirtų turbinų, elektronikos dirbinių, laivų, lėktuvų ir garvežių.

Juk šaliai, kuri sėkmingai pralaido savo dirbtinį Žemės palydovą, stato branduolinius reaktorus, tebėra aštriai iškilusios tokios problemos, kaip nedarbas, skurdas, nerastingumas. Pirmiausia tai liečia atokias nuo centro teritorijas. Atsižvelgdama į tai, Indijos vyriausybė skiria daug dėmesio sparčiam atsilikusių rajonų vystymui.

Didžiuliai pakitimai įvyko viename iš kitados mažiausiai išsivysčiusių rajonų, Biharo valstijoje, pastatius ten nedidelio kaimelio vietoje Bhilajaus metalurgijos kombinatą. Rajone sukurta šiuolaikinė infra-

struktūra, pastatyta daug namų, mokyklų ir ligoninių, aplink didžiulį kombinatą įsteigta dešimtys smulkių ir vidutinių pagalbinių įmonių. Per trumpą laiką plynoje stepėje išaugo šiuolaikinis industrinis miestas, kuriame dešimtys tūkstančių indų įgijo specialybes ir gavo darbo.

Bhilajaus metalurgijos kombinatas šiandien gerai žinomas visoje Indijoje. Ši įmonė — viena rentabiliausių valstybiniame sektoriuje. Bhilajus pagrįstai vadinamas vienu iš tvirtos Tarybų Sąjungos ir Indijos draugystės simbolių — kaip tik jo kūriniu prasidėjo vaisingo Indijos ir TSRS ekonominio bendradarbiavimo istorija, kuri jau turi daugiau kaip ketvirtą amžių. Po Bhilajaus buvo pastatytas Bokaro metalurgijos kombinatas — dabar Indijos sunkiosios industrijos flagmanas, taip pat sunkiųjų mašinų gamyklos netoli Rančio, kalnakasybos šachtų įrengimų gamykla Durgapūre, sunkiųjų elektros įrengimų įmonė Hardvare ir keliasdešimt kitų. Iš viso šalies ekonominiame žemėlapyje jau pažymėta apie 80 didelių valstybinio sektoriaus ūkinių objektų, kuriuos pastatyti padėjo Tarybų Sąjunga.

Siuo metu pramonės objektuose, kuriuos pastatyti padėjo TSRS, išlydoma daugiau kaip 35 procentai viso šalyje gaminamo plieno, iškasama 16 procentų geležies rūdos, išgaunama 60 procentų naftos, pagaminama beveik pusė įrengimų metalurgijos įmonėms, nemaža dalis gręžimo ir kalnakasybos technikos, 20 procentų elektros energijos. Per 25 metus Tarybų Sąjungos specialistai parengė 100 tūkstančių kvalifikuotų indų specialistų, aptarnaujančių ir valdančių sudėtingą šiuolaikinę gamybą.

Sunku pervertinti, teigiama Indijoje, tą didžiulį indėlių, kurį TSRS įnešė kuriant ir vystant Indijos valstybinį sektorių. V. Burbulis

Dabar atsirado ir "tariniai" . . .

Senokai žinome, ką reiškia žodis "veiksny". Jis jau taip pakyrėjęs, kad net pačiuose veiksnuose tapo kažkuo, keliančiu tik šypsena ir reiškančiu begalines kalbas, "režolucijas", įvairių valdiškų durų rankenų klebenimą. O štai dabar, pasirodo, jau yra atsiradę ir "tariniai", ir tai atsitiko sudėtingomis aplinkybėmis.

Visų pirma Kalifornijoje susibūrė grupelė vyrų (berods, ir moterų), kurie nusprendė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos "vadavimas" senais metodais tapo visiškai nepelningu. Visiems pabodo kalbos — kalbėlės, kur greta tradicinių lietuviškų (teisingiau, jau tik lietuviškos kilmės) reacionalierių stoji jų kolegų iš kitų dviejų Pabaltijo kraštų.

Ne, nepasikeitė "vadavimo" programa, buvo ir yra mėginami tik naujesni pinigų spaudimo būdai. Buvo įjungta profesionali public relation firma, pasirengusi šildyti rankas prie bet kokio laužo.

Kaip tik "Baltų lyga" (teisingiau: lietuviškoji jos sekcija) ir pasiskelbė esanti "tariniu". Mat, vienu iš "Lygos" renginių buvo savotiška konferencija Kalifornijoje. Po jos reacionalierių spaudoje (konkrečiai: Čikagos "Drauge") ir buvo iškilmingai pareikšta: veiksniai veikė, taip nieko ir nenuveikė, o štai tariniai, kurie kažką "tarė".

4

GERIAU NEPIKTNAUDŽIAUTI

Ne taip seniai garsiosios "Naujienuos" nutarė atžymėti eilinę savo gyvavimo datą, tačiau atžymėti taip, kad tai taptų neeiliniu įvykiu išsivijos gyvenime. Tučtuojau laikraščio puslapiuose pasirodė vedamasis, kuriame buvo smulkiai išvadinti visi milžiniški "Naujienu" nuopelnai "laisvajam pasauliui" — kalbant abstrakčiai, o kalbant konkrečiai — dipukams. Pasirodo, būtent "Naujienuos" metai iš metų reklavo šių draugijų ir klubų veiklą, garsino visus spaudos tūnus ir blynų balius. Rezultatas kaip ant delno — visos šios draugijos šiandien taupymo bendrovėse turi susikrovusios gražaus pinigėlio. O kas joms padėjo? Žinia, kas. Todėl, gundė, o kartu ir apeliavo į dipukų sąžinę laikraštis. "Būtų gražu, kad vadovybės, pasinaudojusios "Naujienuomis", dabar užsisakytų stalus bankete".

Anuomet mes jums, nedviprasmiškai priminė "Naujienuos", o dabar jūs mums. Po dvidešimt dolerių už vietą. Bankete. Žinoma, šiais brangmečio laikais tokie pinigai gatvėje nesimėto, tačiau kiekvienas klubas bendromis pastangomis turėtų užpirkti bent po vieną stalą. Jeigu gerbia "Naujienuas". Tačiau stalas — tai du šimtai dolerių. Negalima pagerbti laikraščio kiek pigiau? Galima, pats pasiūlė laikraštis: "Jeigu kuris klubas nenorėtų išleisti tokios sumos, tai galėtų užsakyti pusę stalo, susidėti su kita panašia draugija". Tačiau ketvirčio ar penktadalio stalo "Naujienuos" savo šykštims it nagai gerbėjams nepasiūlė — neleido savivarba. Ubagai tinka tik prie šventoriaus, o ne baliuje. Tačiau neaiški nuojauta, jog dipukinė publika, ko gero, gali ir nesusirinkti, organizatorių taip ir neapleido. Ir štai tada jie metė patį svariausią savo kozyrį: "Už dvidešimt dolerių žmogus ga-

"Draugas":

— Man šiandien svarbu iškelti kita, sakyčiau, auklėjamąjį momentą, — rašo įdūkusi autorė, — kurio po tiek metų Amerikoje vis dar neįstengėme įsisąmoninti.

Ji, vargšėlė, skundžiasi, kad buvo "užplotas" žurnalistas vien tik už tai, jog išreiškė mintį kad branduolinių ginklų išaldymo šalininkai gali būti teisūs, kad susilaukė atakos iš pabaltiečių reacionalierių pusės ir Valstybės departamentato atstovos. Rašo:

" . . . Kreipdamasis į Valstybės departamentato atstovą vienas užklaujėjas labai jau nešvelniu balsu emociškai užklaujė, kokia teise remiasi Jungtinės Amerikos Valstybės, leidamos savo diplomatams lankyti Pabaltijo valstybėse . . . Klausimas vėl buvo pakartotas dar labiau pakeltu tonu. Jau be šypsenos diplomatas gana trumpai atsakė, kad Jungtinės Amerikos Valstijos pirmoje eilėje turi pačios nuspręsti, koku keliu einant bus geriausia pasitarnauti Amerikos interesams.

Susidariusios nuotaikos nepagerino ir dar kelios tolimesnės atakos į svečius kalbėtojus".

Įdomiausia, kad kitame to paties "Draugo" numeryje reacionalierių farsas Kalifornijoje vadinamas dideliu politiniu laimėjimu.

Mat, rašo "tariniams" artimas autorius.

Sudėtinga ta lietuviška gramatika: pasirodo, jog veiksniai visiškai niekuo nesiskiria nuo tarinių . . .

J. L.

lės skaniai pavakarienauti ir išgerti. Degtinės svečiai galės gerti tiek, kiek norės".

Dabar tikrai sulėks visi, planavo "Naujienuos". Su K. Sidlausku priėškaije. Tačiau lengva pažadėti — galės gerti degtinės, kiek tik telpa . . . O kas už visą tai apmokės? Todėl iškilmių organizatoriai būsimus svetelius delikačiai išpėjo, jog "patirtis rodo, kad naujieniečiai nepasigeria. Jie geria su saiku". Tai siūlo gerti kiek nori, tai išpėja, kad daug negertume, gali pasipiktinti tūlas "vaduotojas". Jokio nuoseklumo! Tačiau tai ne mūsų reikalas.

Verčiau vėl prisiminkime mūsų hipotezę, kuri po tokių faktų jau neatrodys tokia neįtikėtina. Galgi tikrai šiandien "vaduoti" tėviškėle blaiviam stovyje dipukams yra nepatogu?

Alkoholis, žinoma, dopinguoja, sutiksime mes, tačiau taip ir knieti "veiksnius" išpėti — geriau juo nepiktinaudžiaukit . . . Sako — neseika. Kazys Bagdonavičius

SERGANT KEPENŲ LIGOMIS

Sergantiems kepenų ir tulžies takų ligomis sutrinka kai kurių medžiagų virškinimas, vitaminų apykaita, todėl ligoniai negali visko valgyti, privalo laikytis dietos — vartoti maistą, kuriame yra pakankamai angliavandenių, pilnaverčių baltymų (liesa mėsa, žuvis, varške), vitaminų ir mineralinių druskų.

Nepatariama valgyti aštrių patiekalų, taip pat kiaulienos, jautienos, avienos, maisto produktų, kuriuose daug cholesterolo.

Labai svarbu, kad dieta apsaugotų kepenis nuo riebalų susikaupimo arba net sumažintų jų kiekį. Tam tinka neriebi mėsa, žuvis (ypač menkė), kefyras, rūgštas pienas, pasukos, avižinės kruopos, ypač neriebi varške. Mėsą ir žuvį reikia valgyti virtą arba troškintą. Sriubas — pieniškas, saldžias, vegetariškas kruopų, daržovių. Riebalų patariama suvartoti per parą ne daugiau kaip 70-80 gramų. Trečdali paros riebalų turi sudaryti aliejai (kukurūzų, alyvų, saulėgrąžų, sėmenų). Ypač naudingi vandenyje tirpstantys angliavandeniai (medus, uogienės, vaisių, daržovių sultys). Miltinius patiekalus galima vartoti įvairius, išskyrus kepinius ir pyragus iš riebios tešlos. Duona — balta (geriausia dviejų dienų senumo).

Sergantys kepenų ir tulžies takų ligomis su maistu turi gauti pakankamai vitaminų, mikroelementų, ypač mangano, vario, cinko. Jų yra mielėse, vištienoje, bulvėse, patiekaluose iš avižinių kruopų, daržovėse, vaisiuose. Daržoves galima valgyti įvairius, išskyrus pupas, pupeles, rūgštynes, špinatus, ridikus, rabarbarus, svogūnus, česnakus, nepatartina valgyti daug pomidorų.

Jeigu inkstai ir širdis sveiki, išgerti per dieną apie 2 litrus vandens su uogiene, medumi, silpnos arbatos su citrina ir cukrumi, arbatos su pienu, nestiprios balintos kavos, vaisių, uogų, daržovių sulčių, erškėtrožių nuovių, sriubos. Didesnis kiekis taip pat nenaudingas, kaip ir trūkumas.

Sergantis kepenų ir tulžies takų ligomis privalo valgyti 4-5 kartus per dieną. Ligai paūmėjus, daržoves, vaisius reikia išvirti ir pertrinti, mėsa — sumalti.

B. Gaigaliene
Vilnius, 1983 lapkričio 10

Mokinys — mokytojas — poetas

Sia vasarą LTSR literatūros muziejaus darbuotojai surengė mokslinę literatūrinę ekspediciją K. Kubilinsko gyvenimo ir kūrybos memorialinėmis vietomis. Buvo surinkta nemaža atsiminimų.

Poetas gimė Vilkaviškio rajono Gižų apylinkės Rūdos kaime. Kaip jis pats savo eilėse rašė: "Aš vėjas linksmas kaip berniokas iš Suvalkijos lygumų". Apskritai K. Kubilinskas dažnai mėgdavo pabrėžti, kad jis kilęs iš Suvalkijos (nors skurdo patyrė gana daug). Tėvas turėjo 1,5 ha smėleto kalnelio, todėl mažajam Kostukui teko "pradėti mokslus" prie buožių gyvulių. Ganė nuo šešerių metų net šešias vasaras. Tačiau jau tada pamilo knygas ir troško mokytis. Kaip prisimena jo sesuo ir gimtojo kaimo žmonės, Kostas turėjęs keletą knygelių, kurias susidėdavo į medinę skrynutę ir nešiodavosi po laukus paskui bandą. Anksti išmoko skaityti ir pats ėmė kurti vaikiškus eilėraštukus. Šviesesnės valandėlės būdavo, kai mama atėdavo už jį paganyti. Tada berniukas savo knygeles skaitydavo ir skaitydavo — tas pačias po šimtą kartų. Kostas buvo vyriausias iš penkių vaikų ir į Gižų šešiaklasę mokyklą pradėjo eiti beveik devynerių metų kartu su broliuku Sergejumi. Tėvas abiem padarė klumpes. Vieną kartą žiemos metu Kostas pametė klumpę, tėvas jį gerokai pabarė, o paskui išėjo abu ieškoti. Berniukas ir pirmąjį eilėraštuką sueiliavo apie klumpes. O pirmoji Kosto poemėlė buvo apie lapės krikštynas. Ją mokėjo visa šeima.

Gižų pradinėje jis mokėsi vidurinėms klasioms, prasčiau sekėsi matematika, kartais, ją nusirašinėdavo. Bet mokytojai matė jo literatūrinius gabumus, nes Kostas jau rašinėjo eilėraštukus ir siuntinėjo į vaikų leidinius. Mokytojai duodavo jam iš savo bibliotekų paskaityti knygas.

Baigusį šešis skyrius mokyklos vedėjas paskatino stoti į Marijampolės marijonų gimnaziją. Čia jis mokėsi 1938-1940 m. Materialinė K. Kubilinsko padėtis buvo labai sunki. Motina pėsčia atnešdavo maisto. Jau praėjus daug metų, poetas prisimindavo į kopūstlapį įvyniotą sviesto gniužulėlį ar alksnines malkas, atvežtas kurui. "Ant buto" jie gyveno keturiese, kiti buvo turtingesni, ir šeiminingė Kostą prie stalo kviesdavo paskutini, o lovą pastatydavo prasčiausioje vietoje. Dažnai jį šelpė pažangi geraširdė kapsukietė mokytoja E. Žitkutė, išvelgusi berniuko talentą. Poetas buvo dėkingas jai visą

gyvenimą ir paskyrė eilėraštį "Kibirškštis".

Aš negestančią meilę jaučiu šitom liaudies kukliom

kibirškštėlėm.

1938 m. K. Kubilinskas laikė savo kūrybinio kelio pradžia. Mat tačia "Saltinėlis" išspausdino pirmąjį rimtą jo eilėraštį. O iki tol spausdintų satyrinių posmų mokyklinėmis temomis jis rimta kuryba nelaukė, nors savo bendramokslis apibūdindavo labai taikliai ir spalvingai.

Marijampolės mokytojų seminariją K. Kubilinskas lankė 1941-1943 m., kol hitleriniai okupantai ją uždarė, ir visi moksleiviai iškriko kas sau. K. Kubilinskas jos baigti nespėjo.

Seminarijoje tuo metu aktyviai reikėsi literatūrų būrelis, kuriam vadovavo garsiausi mokyklos poetai A. Matutis ir K. Kubilinskas. Buvę seminarijos mokytojai ir bendramoksliai prisimena, kad K. Kubilinskas plačiai bičiuliautis nemėgo, buvo užduras ir paniures, nors turėjo stiprų jūmoro jausmą. Mėgo pokalbius apie literatūrą, į pastabas apie jo kūrybą reaguodavo karštai, ekspansyviai. Neturėjo muzikos klausos ir vakaruose savo sukurtus kupletus dainuodavo vis ta pačia melodija. Įėjęs į klasę, dažnai prabildavo eiliuotai.

Tačiau sunkiai sekėsi matematika, ir draugai jam padėdavo, o Kostas jiems pataisydavo rašinius.

1947-1948 m. poetas mokytųjavo Varėnos rajono Lynežerio pradinėje mokykloje. Tai buvo vieninteliai jo pedagoginės veiklos metai. Ekspedicijoje aplankėme šį tolimą, gražų, miškuose paskendusį Dzūkijos kaimelį. Medinis pastatas stovi ant ežero kranto. To meto išgyvenimus vėliau K. Kubilinskas išreiškė eilėraštyje "Medinė mokyklėlė". O tuomet jis čia mokė visas keturias klases, mylėjo vaikus, bet buvo labai griežtas, netgi piktokas. Jo mokiniai prisimena, kad per pamokas būdavo tylu: musė skris—girdėsi, nes pamoka — šventas dalykas. Ką uždavė — privalai išmolti. O ir po pamokų turi elgtis kaip vaikui dera. Mokytojas bardavo, jei pamatydavo vaikus žiopsant šokiuose ar vestuvėse. Kad K. Kubilinskas poetas, žmonės nežinojo, tik matė, kad daug rašo, daug skaito. Ir kas jo sieloje dėjosi — taip pat nežinojo. O poetas čia buvo itin vienišas, ilgėjosi intensyvaus kūrybinio gyvenimo. Vėliau K. Kubilinskas persikėlė į Vilnių ir dirbo vaikų žurnaluose.

Aldona Ruseckaitė

Pabaiga

Kapai . . . ir smėlis gelstantis duobėje,
Kaip prie numirėlio sušalęs vaškas.
Pro lūpas košdami, bėržai kalbėjo:
—Atvežk kažką, atvežk kažką.—

Ir atvežė . . . —iškėlė juodą karstą
Prie kapo vyrai keturi, tvirti, žaliūkai.
Kalbėjo—nuopelnais gyvenimą nukarstė,—
Kalbų, vainikų, ašarų netrūko.

O giminės už palikimą plėšės,
Lyg juodvarniai kur pakaruoklį radę . . .
Paskui . . . užaugo kapą varnalėšos,
Kaip rūkas sklaidėsi mirties tyla bežadė.

Kostas Kubilinskas

DAILININKO V. GALDIKO DARBAI

V. GALDIKAS. Iš ciklo, skirto Tarybų Lietuvos 40-mečiui.

Medžio ir lino raiziniuose — visuomenės, mokslo, kultūros veikėjų portretai; ciklai istorine-revoliucine tematika — "Leninas Vilniuje", "Lenino keliu", taip pat skirti gimtojo krašto suklestėjimui broliškų tautų šeimoje, ilgametei lietuvių literatūros raidai; iliustracijos V. Cvirkos ir A. Gudaičio-Guzevičiaus, E. Mieželaičio ir V. Bubnio, kitų rašytojų knygoms . . . Šimtą grafikos lakštų vilnietis dailininkas Valerijonas Galdikas pateikė personalinei parodai, kuri atidaryta Vilniaus dailės parodų rūmuose.

Sią kūrybinę atskaitą dailininkas paruošė savo 60-ojo gimtadienio proga. Ekspozicija atspindi ryš-

kiausias jo kūrybinio kelio etapus. Tai antroji V. Galdiko tokio pobūdžio paroda. Joje — ir naujausi darbai, ir seniai pripažinti, pasirodę daugiau kaip prieš trisdešimt metų.

Bene plačiausią vagą V. Galdikas išvarė knygų iliustracijomis, šiam kūrybos barui žada atsidėti ir ateityje.

— Kalteliai, kaip sakoma, vėl išgaląsti naujiems raiziniams, — parodos išvakarėse artimiausiais planais dalijosi V. Galdikas. — Ruošiuosi iliustruoti K. Donelaičio "Metus", paskui — J. Baltušio "Sakmę apie Južą" . . . B. Lenartas

Klaipėdos kultūros rūmų Liaudies operos teatras pastatė V. Gokiolio vaikišką operą "Raudonkepuraitė".

Nuotraukoje: Sceną iš spektaklio "Raudonkepuraitė".

B. Aleknavičiaus nuotrauka

KNYGOS — INDIJOJE

Indijoje, Tاملnadо valstijos sositinėje Madrase, veikė Tarybų Sąjungos universitetų leidyklų spaudinių paroda. Joje dalyvavo penkiolika tarybinių universitetų su savo rinktine produkcija.

Vilniaus universitetas šiai parodai parinko lietuvių, rusų ir anglų kalbomis išleistą universiteto istoriją, reikšmingiausias filologų, matematikų, medikų, filosofų monografijas, savo auklėtinių įdomesnius leidinius.

SUKURĖ LIAUDIES MEISTRAI

Tauragės statybinių medžiagų gamybinio susivienijimo teritoriją papuošė tauragiškių liaudies meistrų A. Kazlausko, R. Krapo ir kitų sukurtas skulptūrų ansamblis.

Tai nebe pirma liaudies meistrų dovana savo miestui. Jų skulptūros puošia Jūros upės krantinę, kitus miesto kampelius.

— Amžinybės jausmas užgožia mirties baimę—tai gyvenimo pagrindas.

Apie sezoninį prekių išpardavimą

[PASAKOJA PRAMONINIŲ PREKIŲ VALDYBOS
VIRŠININKAS KAROLIS PERKUMAS]

Tarybinių žmonių poreikių tenkinimas šiandien neįmanomas be plataus asortimento siuvinų, trikotažo, avalynės, kultūrinės paskirties, namų apyvokos reikmenų ir kitų prekių. Greta gerai pažįstamų kasdieninės paklausos gaminių parduotuvėse atsiranda vis daugiau prekių su naujomis vartojimo savybėmis. Štai ir šių metų pirmąjį pusmetį respublikos lengvoji pramonė pateikia 45 artikulų naujus audinius, 462 modelius naujų drabužių, 454 modelius trikotažo gaminių, 178 modelius avalynės. Prekybos darbuotojai, atsižvelgdami į pirkėjų paklausą, teikia pramonei užsakymus, kuriuose pageidaujama vis naujesnių, madingesnių, praktiškesnių, atitinkančių įvairaus amžiaus gyventojų skonį prekių. Populiarius tapo dabar gaminami pagerintos kokybės moteriški bei vyriški bateliai, siuviniai iš velveto, dirbtinės odos, zamšo. Tačiau gyvenime vis dėlto labai greitai keičiasi vartotojų skonis, sezonai, mados, ir dažnai prekės, kurios dar vakar turėjo paklausą, šiandien jau nebeįtikina pirkėjų. Dar daug prekių kartais pasilieka po vieno ar kito sezono parduotuvėse, sandėliuose. Tai apsunkina prekybą. Išėjus viena — atpiginti daiktą ir, jį pardavus, prekiauti naujomis prekėmis.

Sezoninis prekių išpardavimas sumažintomis kainomis kiek skiriasi nuo iki šiol buvusių nukainavimų. Anksčiau buvo sumažinamos kainos tų prekių, kurios visiškai prarasdavo paklausą, moraliai pasendavo arba turėdavo tam tikrą trūkumą. Ši kartą esama atpigintų geros kokybės, visai be trūkumų gaminių.

Salyje pirmą kartą centralizuotai atpigintos neparduotos pavasario — vasaros sezono prekės.

Atpigintų prekių asortimentas yra gana platus ir įvairus. Čia daug lengvosios pramonės gaminių, kul-

tūrinių buitinių prekių ir ūkinės paskirties daiktų. Tarp pigesnių prekių pirkėjas ras daug pavasario — vasaros sezono siuvinų, trikotažo, avalynės. Ypač platus asortimentas vilnionių, pusvilnionių ir šilkinų bei sintetinių audinių.

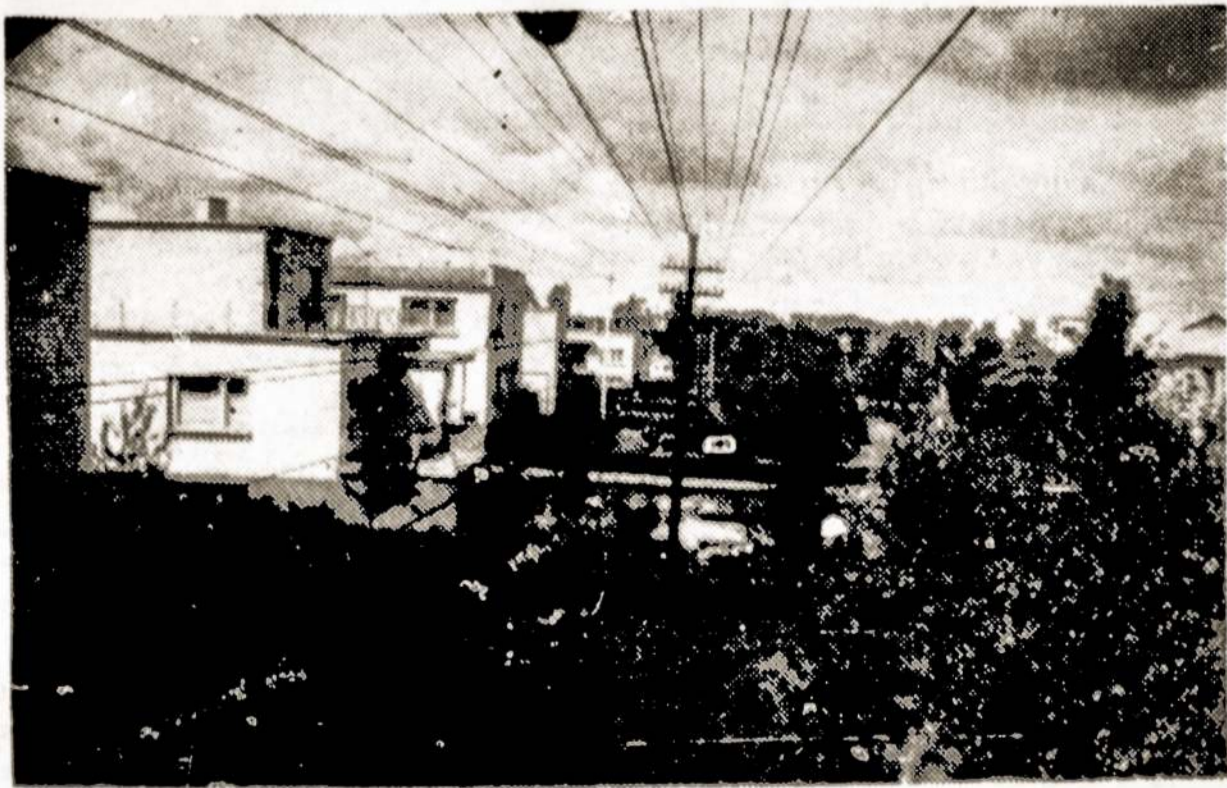
Tarp kultūrinės paskirties prekių — televizoriai (spalvoti ir nespalvoti), mopedai, muzikos instrumentai ir kaskart vis labiau atpingantys kalkuliatoriai. Žymiai atpigs importiniai kilimai, dalis kosmetikos ir galanterijos prekių.

Sezoninių siuvinų (lietpalčių, suknelių, vaikiškų drabužių, vyriško ir moteriško trikotažo), avalynės kainos sumažintos vidutiniškai 50 procentų, kostiuminių, suknelinių, paltinių audinių ir dar daugybės prekių — 20-40 procentų. Atpigo kai kurių markių televizoriai: nespalvoti — 40 procentų, o spalvotieji, pavyzdžiui "Elektronas-718" — 25 procentais. Pigiau kainuos net 19 įvairiausių markių šaldytuvai. Perpus pigesnis tapo ir automašiniškai skirtas šaldytuvai. Perpus pigesnis tapo ir automašiniškai skirtas šaldytuvai. Net 40 procentų atpigo mopedai. 30 procentų sumažinta kai kurių muzikos instrumentų kaina. Respublikos gyventojams sumažintomis kainomis siūloma įsigyti prekių daugiau kaip už 30 milijonų rublių.

Visos atpigintos sezoninės prekės parduodamos tose pačiose parduotuvėse, jų skyriuose, sekcijose, kuriose buvo prekiaujama iki šiol.

Kainos sumažintos tų gaminių, kurių pramonė daugiau nebegamins. Todėl minėtos prekės bus išparduodamos ir jomis daugiau nebeprekiuos. Jų vietą prekybos salėse užims šiuolaikiškesnės, madingesnės, naujos prekės. Ateityje jos turbūt vėl bus išstumtos naujesnių, madingesnių gaminių.

Pirkdami atpigintą prekę, respublikos pirkėjai sutaupys 15 milijonų rublių.

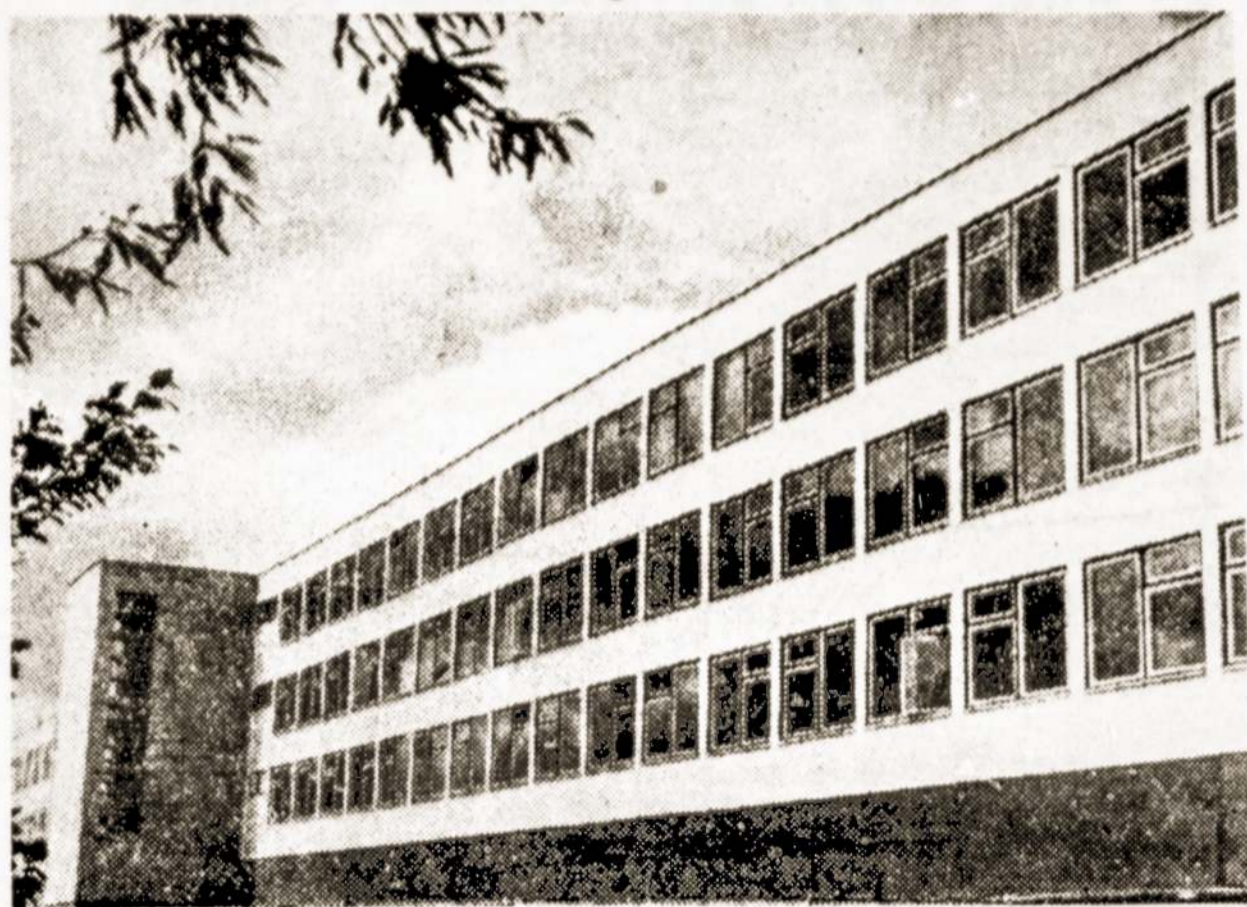

Nebeatpažinti šiandien senojo Sutkūnų kaimo, esančio prie Šiaulių. Dabar čia žalumynai juosia naujus dviejų aukštų mūrinius kolūkiečių namus. Taip atrodo "Pirmyn" kolūkio žemdirbių gyvenvietė.

Nuotraukoje: Šiandieniniai Sutkūnai.

A. Dilio nuotrauka

Aštuonmetė tapo vidurine

Domeikavos vidurinė mokykla.

Šiais metais prie Kauno rajono Domeikavos aštuonmetės mokyklos iškilto gražus 720 vietų priestatas, kuriame įrengta 20 naujų mokymo kabinetų. Prasipilėtas patalpoms, Domeikavos aštuonmetei suteiktos vidurinės mokyklos teisės. Dabar čia mokosi 365 mokiniai, dirba 20 mokytojų. Mokyklai vadovauja direktorė Elena Genienė. Mokytojų tarpe yra didelę darbo patirtį sukaupusių pedagogų.

KURORTAS . . . MIESTE

Daugiau kaip tūkstantis kauniečių šiemet atostogavo kurorte . . . neišvažiuodami iš miesto. Nors Lampėdžiai ne tokie garsūs, kaip Palanga, Druskininkai, Birštonas, bet daug kas pasirenka poilsį jų vilose išlaidų pušų pavėsyje.

Lampėdžių kraštotyriminkai surinko daug žinių apie gyvenvietės praeitį, užrašė senųjų gyventojų atsiminimų. Knygoje suklijuotos senos, dar prieškarinės nuotraukos, papasakota, kaip buvo įsteigti, augo, statėsi ir gražėjo poilsio namai.

Vartydami jos puslapius, sužinojome, kad gyvenvietė kurortu oficialiai paskelbta prieš 50 metų, nors poilsiautojai vasarą į juos atvažiuodavo dar praėjusio šimtmečio pabaigoje. Prieš karą Lampėdžiuose buvo 22 privatus vasarnamiai, juose vasarodavo maždaug 1700 žmonių.

Išsėtis Lampėdžiuose (kaip ir kitur!) galėjo tik tie, kurių pinigine buvo pakankamai stora. Verslininkai, pirkliai, valdininkai, karininkai . . . Kaip skelbia išlikę dokumentai, už valandą naudojimosi teniso aikšte teko kloti litą, už tokį pat laiką kroketo aikštelėje — puslitį. Mokėti reikėjo net už tai, kad vaikai žaidė nedidelėje žaidimų aikštelėje . . .

Per karą Lampėdžiai nedaug tenkento. Todėl jau pirmaisiais pokario metais jie pakvietė poilsiautojus. Pradėjo veikti pirmieji Lietuvoje poilsio namai.

Dabar Lampėdžių poilsio namai — ištisus metus veikiantis kurortas su visais šiuolaikiniais patogumais. Išaugo nauji korpusai, rekonstruotos senosios vilos. Pastatyta erdvi valgykla, įrengtos sporto ir žaidimų aikštelės. Per pušyną, iki Nemuno ir ežero, vinguoja pasivaikščiavimo takeliai. Vaistingųjų augalų sodelyje, pasodintame Botanikos sodo specialistams padedant, žydi, malonius kvapus skleidžia ramunėlės, jonažolės, kvapnieji šalavijai — 30 rūšių augalai. Gatvės, takeliai, aikštės papuoštos liaudiškomis medžio skulptūromis. O nedideliame baseine žydi baltosios vandens lelijos.

Per metus Poilsio namai priima maždaug šešis tūkstančius atostogautojų. Pusė jų — svečiai iš

broliškųjų respublikų. Kelialapio kaina 12 dienų — 33 rubliai: už šiuos pinigus poilsiautojai ne tik gauna vietas vilose bei naudojami visais kurorto patogumais, bet ir skaniai, sočiai maitinami. Paprastai žymią kelialapio vertės dalį padengia profsąjunga.

— Kurorto mieste, — papasakojo poilsio namų direktorius Algirdas Grigalevičius, — laukia graži ateitis. Paruoštas Lampėdžių poilsio zonos detalaus išplanavimo projektas. Jame numatyta geriau tvarkyti gyvenvietę ir pušyną, prie dirbtinio ežero, kuris atsirado išeksploatavus žyvro karjerus, įrengti valčių nuomavimo punktą, vandens sporto bazę. Motorlaiviai ežere neplaukios, užtai plazdės būrės. Pramonės įmonės Lampėdžiuose nebus steigiamos, pasibaigus žyvro ištekliams — iki 1990 metų — nustos veikęs ir kaimynystėje esantis karjeras. Lampėdžiai yra ir liks jaukiu kurortu, tylos oaze didelio ir triukšmingo miesto pašonėje.

Z. Mikalauskas

Kapsuko putliųjų verpalų fabriko darbininkė Vida Tribulienė už pavyzdingą triušą apdovanota medaliu "Už pasižymėjimą darbe"

Nuotraukoje: Vida Tribulienė.

K. Jankausko nuotrauka
Vilnis, 1983 lapkričio 10

Grybavusiems Lietuvoje prisiminti

Kiekvienas medis žalioje girioje, baltom samanom išsklotame šile, paparčių ir viržių išbraidyta beržynelyje ar šlamančiame ažuolyno guote turi savo kaimyną — storakotį, plačiakepurį, liekną ir laibą, grakštų ir trapų, įvairiausiomis spalvomis padažytą grybą.

Baravyką — grybų pulkaunyką pušys ir pušelės pamylėjo. Aplink jas minkštuose pataluose taurūs grybai po gaivaus lietaus tiltais keliasi. Kur beržas kalniukan kopia ar klonin leidžiasi — ten raudonikis, šaunus raudonviršis, miško kavaliarius puikuoja. Eglės pavėsi, spygliais subirusią žemę pamėgo baltesnės už porcelianą paliepės, kur šviesiau — auksinės voveruškų taurelės suspindo.

Tik, va, ūmedei ūmedėlei, pasakose likimo valiai paliktai raudonikio nuotakai, mielas kiekvienas miško kampas, kiekviena nuošale ar laukyme. Rasi ūmedėlę papartyne ir žydinčiame viržyne, almančio upelio krante ir smelėtame barsukynės kalnelyje, raisto kupstuose pasislėpusią ir ties senos sodybos medžiais išdygusią.

Ūmedėlei — beržas, ažuolas, karklas, šalteknis — brolis. Egle, drebulė, pušis — geroji sesuo. Įvairiausio medžio šlamėsį šis grybas mėgsta. Po visą plačią girią ūmedžių giminė išsisklaidžiusi. Dažniausiai ūmedės šypsnį gali išvysti ten, kur žalios samanytės, žibuliuoja, kur barzdotos eglės nuo ryto iki vidunakčio dūmoja, kur sveikas oras spygliais, sakais kvepia.

Ūmedėlė bene pirmoji kartais ir po gegužės perkūnijų grybautojo krepšį pasiprašo. Ūmedėlė seną ir jauną savo parėdų turtingumu pakeri. Valgome ją keptą ir virtą, sūdytą ir raugintą.

Tolimuosiuose Rytuose, Usūrijos taigoje ūmedė — stipriausio šio

krašto žveries — Usūrijos tigro — grybas.

Kuriose mūsų Žemės vietose gražuolė ūmedėlė tarpsta? Pasirodo, ne visur ją žalia ir minkšta samana lydi. Nesvetima ūmedei tundros, poliarinių kraštų augmenijos draugija.

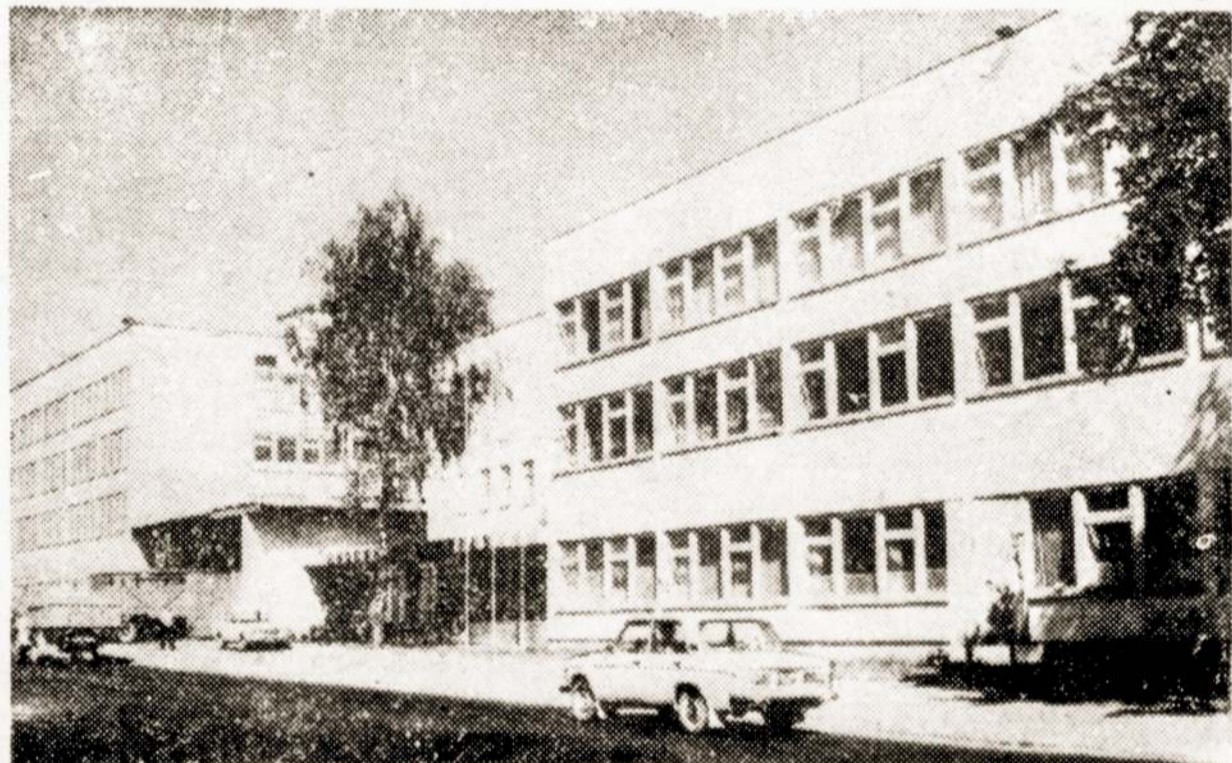
Spicbergenas — tolimas, atšiaurus archipelagas, gairinamas Grenlandijos, Barenco jūrų ir Siaurės Lednuotojo vandenyno vėjo. Čia keroti berželiai ir šliaužiantys karklai nepasiekia ir pusmetrio aukščio. Bet sala turi savo grybius. Trumpą poliarinę vasarą birūs, kerpėm apgargažėję Grumanto slaitai "pražysta" geltonomis, raudonomis, rudomis ūmedėmis. Jos auga gretimai su šilbaravykių kolonijomis. Stai tau ir amžinų ledynų, tirštų rūkų sala!

Ūmedžiai gali ir Grenlandijoje, mūsų šaliai priklausančiose Naujosios žemės salose, Jamalo pusiasalio tundrų samanytėse. Ūmedėlė raudonuoja Kaukazo ir Tian Sanio kalnų miškuose ir eglynuose. Ji "ropščiasi" Karpatų skardžiais ir žiburiuoja Kuršių Neringos miškeliuose, Suvalkijos pelkėse — paliose.

Šalies miškuose, laukuose ir dykumose auga daugiau kaip 1500 rūšių grybų, iš jų — daugiau negu 10 rūšių ūmedžių. Kokių tik spalvų ūmedei ūmedėlei nepagailėjo gamta. Purpurinė ir raudona it ugnis, vyšnių spalvos ir auksiniai geltona, lelijinė ir šviesiai rožinė, ruda ir violetinė, tamsi ir šviesialė ūmedės skrybėlaitė.

Lietuviškame ūmedžių darže sutinkame tikrąją, melsvąją, žalsvąją, pilksžalsvą, juodmėsę, blunkančiąją, rausvąją ūmedes. Tik dvi — piktąją ir dvokiančiąją (veršiakį) — ūmedes aplenkiamė grybų take.

L. Grudzinskas

Kiekvienoje Lietuvos įmonėje pasirašomos kolektyvinės darbo sutartys. Jose numatoma gerinti gamybininkų darbo ir buities sąlygas. Antai Tauragės mėsos kombinatas pagal kolektyvinę sutartį darbininkams vasaros atostogų metu parūpina kelialapius į sanatorijas ir poilsio namus, jų vaikams yra 250 vietų pionierių stovykla. Kombinato pagalbinis ūkis pateikia įmonės valgyklai reikalingą kiekį mėsos ir kitų produktų. Darbininkai turi 154 sklypų kolektyvinį sodą "Egluona". Neseniai čia pastatyti administracijos ir buities patalpų korpusai.

Nuotraukoje: **Kombinate administracijos ir buities pastatai.**

B. Aleknavičiaus nuotrauka

Moksleiviams ir mokytojams

7,4 milijono — tokiu tiražu 380 pavadinimų knygų išleis pedagoginės literatūros leidykla "Šviesa" Kaune. 99 pavadinimų vadovėliai beveik trijų milijonų egzempliorių tiražu — tokia leidyklos produkcija bendrojo lavinimo mokykloms. Nuo šių mokslo metų vadovėliais nemo-kamai aprūpinami visi vidurinių mokyklų moksleiviai.

Populiarią "Mokinio biblioteką" šiemet papildys grožinės literatūros Vilnis, 1983 lapkričio 10

ros kūriniai. Tarp jų — V. Krėvės "Skirgaila", K. Borutos "Mediniai stebuklai", V. Mykolaičio-Putino "Altorių šešėly" ir kitos knygos. "Šviesa" išleis poezijos ir dramaturgijos kūrinių anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

Serijoje "Gyvenimas ir kūryba" šiemet jau išėjo R. Mikšytės knyga "Antanas Baranauskas" ir J. Jasaičio — "Žemaitė", pasirodė S. Lipskio "Kostas Korsakas". Neliks nu-

Balbieriškio mokykla švęs trisdešimtmetį

Pirmuosius vairavimo įgūdžius įgyja pirmakursis V. Jotka, vadovaujamas gamybinio mokymo meistro S. Žitkaus.

Pusiaukelėje tarp Prienų ir Alytaus akį patraukia nauji rūmai, šalia jų žaliuojančios vejos, žydinčios rožės. Tai Balbieriškio gyvenvietės pasididžiavimas — 8-oji vidurinė kaimo profesinė technikos mokykla, šią žiemą švėsianti savo gyvavimo trisdešimtmetį.

— Be plataus profilio traktorininkų mašinistų, neseniai darbui žemės ūkyje pradėjome ruošti ir merginas. Jos čia gali įgyti gyvulininkystės fermų operatorės arba cheminės bakteriologinės analizės laborantės specialybę, — pasakojo mokyklos direktorius Jonas Juškauskas. — Vaikiniai dar gauna vairuotojo pažymėjimus, šaltkalvio remontininko arba elektromonterio kvalifikaciją. Be specialybės, moksleiviai įgyja ir vidurinį išsilavinimą.

Pasakojimą pratęsė direktoriaus pavaduotojas mokymo gamybos reikalams Algirdas Giraitis:

— Mokyti — visos sąlygos. Mokykloje — 22 teorinių ir 8 praktinių užsiėmimų kabinetai. Visuose daug vaizdinių priemonių. Daugelyje jų sumontuota žinių tikrinimo aparatūra, kuri palengvina pedagogų darbą. Yra erdvi sporto salė, kurioje vienu metu gali sportuoti 120 moksleivių, du stadionai. Greit rikiuotėn stovės šaudykla.

Beje, norinčių mokyti Balbieriškio VKPTM netrūksta. Pirmakursių grupės šiemet mokykla sukomplektavo dar birželio mėnesį. Mokyklos pedagogų kolektyvas sten-

Šaltkalvystės mokosi būsimasis traktorininkas mašinistas A. Vilkas.

giasi, kad būsimieji žemės ūkio specialistai gautų ne tik gilių profesinių žinių, bet ir praturtintų akiratį, dvasinį pasaulį. Balbieriškio VKPTUM suburtas mišrus choras, agitmeninė brigada, veikia įvairūs būreliai. Respublikinėje profesinių technikos mokyklų kaimo kapelų apžiūroje pernai balbieriškiečiai laimėjo pirmąją vietą. Už aukštus sportinius pasiekimus fizinio auklėjimo kabinetas apdovanotas TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos bronzos medaliu.

Sakoma, mokykla — antrieji namai. Balbieriškyje jie tikrai jaukūs.

J. Okmanas

Autoriaus nuotraukos

Kaime kaip mieste

Tarybų Lietuvoje vienodėja kaimo ir miesto gyvenimo sąlygos. Visus kaip ir mieste kultūrinius ir buitinius patogumus turi "Rytų aušros" ir Sniečkaus kolūkių gyvenvietės Kėdainių rajone, Eriškių Panevėžio rajone, Mosėdžio Skuodo rajone, Želsvelės Kapsuko rajone ir daugelio kitų šiuolaikinių kaimų gyventojai. Per pastaruosius penkiolika metų Lietuvos kaime pastatyta daugiau kaip 90 tūkstančių individualių ir kooperatinių mūrinių gyvenamųjų namų, 220 kultū-

ros namų bei klubų, apie 200 mokyklų.

Pastaraisiais metais kaime daugiausia statomi sodybinio tipo gyvenamieji mūriniai namai su ūkiniais pastatais. Kaime nebe naujiena šiltnamiai, pirtis, baseinėlis, alpinariumas, kiti elementai, puošiantys sodybą.

Gerėjant keliams, plečiantis transportui stiprėja kaimo ryšiai su miestu. Kas ketvirtas Vilniaus teatrų lankytojas yra kaimo žmogus.

Ateityje numatoma statyti kaime dar daugiau kultūros namų, paroduotuvų, valgyklų. Jau šio penkmečio pabaigoje kiekviename kolūkyje ir tarybiname ūkyje turi būti valgykla, vaikų lopšelis-darželis, didės mokyklų, gydymo įstaigų statybų. Sparčiai bus plečiamas vandentiekis, kanalizacija, įvedamos dujos, tiesiami šiuolaikiniai keliai. Visa tai jau dabar duoda konkrečių vaisių: ūkiuose išvirtina jaunimas, vis daugiau šeimų vėl iš miestų grįžta gyventi į kaimą.

V. Siudikas

Pasakoja Južintų kolūkio pirmininko pavaduotoja Birutė Gaigalienė

— Tėvams visada rūpi, kad dukros gautų šaunius vyrus, sūnūs — geras nuotakas. Šie klausimai gal kiek kitokia forma nuolat rūpi ir mūsų kolūkio vadovams. Juk darni, tvirta šeima — tai kaimo rytdiena. Kuo daugiau vestuvių — tuo daugiau vaikų, tuo linksmesnis, jaunesnis bus ūkis, šviesesnė jo rytdiena.

Jaunų kolūkiečių mūsų ūkyje vis gausėja. Tik šiais metais, baigę mokslus, sugrįžo į ūkį vienuolika ūkio stipendininkų. Devyni jaunuoliai išvyko mokytis — jiems ūkis irgi skyrė stipendiją. Dar devyni tebesimoko. Mokosi įvairiai — kaimo profesinėse technikos mokyklose, žemės ūkio technikuose, aukštosiose mokyklose, nes visokių reikia specialistų.

Stengiamės daugiau merginų orientuoti į žemės ūkio specialybes. Antai Virginija Diržytė, gaudama ūkio stipendiją, mokysis Panevėžio 24-ojoje kaimo profesinėje technikos mokykloje, igis virėjos specialybę. Mariją Sokolovą pasiuntėme mokytis į Vabalninko tarybinį ūkį-technikumą, Valdemara Vaikutytė iš Kauno ekonomikos technikumui į ūkį grįš teisininke, Julija Trimbelytė taps agronome su aukštuoju išsilavinimu.

Manome, kad kaip tik pats ūkis turi pasirūpinti jam reikalingais kadrais, darbininkų pamaina. Nuoširdžiai draugaujame su Južintų vidurine mokykla. Mūsų kolūkio pirmininkui Romualdui Kriaučiūnui mokyklos reikalai visad kaip savi, jis neskiria jų nuo ūkio. Užtat ir mokiniai netrunka pajusti gerį,

nuoširdų vyresniųjų žodį, paramą. Tėvai irgi tampa gerais pagalbininkais, pataria vaikams rinktis kaimui reikalingas specialybes.

Savo ruožtu mokykla daug padeda ūkiui. Jos direktorė Banga Pročkienė daugelio bendrų sumanymų organizatorė, kolūkio jaunimo patarėja. Vasarą ūkyje veikia moksleivių gamybinė brigada, jaunieji nemažai padeda lauko darbuose. Čia dažnai formuojasi ir būsimi jų darbo įgūdžiai.

Jaunų žmonių kolūkyje netrūksta. Vien komjaunimo organizacijoje 56 nariai. Žmonės darbštūs, aktyvūs. Stengiamės nuolat gerinti kaimo žmonių darbo ir poilsio sąlygas. Južintuose veikia kultūros namai, yra medicinos įstaigos, paroduotvės, vaikų darželis. Visa tai patraukia jaunimą į kaimą. Jauni žmonės darbo nesibaido, tačiau nori dirbti ne bet kaip, nori po darbo tinkamai pailsėti. Argi tai nėra normalūs žmogiški norai?

Ne veltui pradžioje užsiminiau apie vestuves. Vyrų kol kas daugiau, tad merginos pas mus laukiamos — kaip mat atšokam vestuves. Ūkis jaunavedžiams visad stengiasi padėti — skirtome butus, duodame pašalpą. Daug statom gyvenamųjų namų. Neatsitiktinai ir vaikų darželį reikėjo plėsti, jau galvojame, kad reiktų statyti naujus rūmus.

Arba vaikinai. Išėję į tarnybą Tarybinėje Armijoje, jie tarsi tebelieka ir mūsų kolektyvo nariais — susirašinėjame, palaikome ryšius. Beveik visi po tarnybos grįžta į kolūkį.

Truputį apie bebrus Lietuvoje

Jau trisdešimt penkerius metus Sešuolių girioje gyvena bebrai. 1948 m. Kertušos ežere ir upėje šie žvėreliai puikiai isikūrė, o netrukus jų palikuonys pasiekė Sirvintą, Nerį, kiek vėliau ir Sventąją bei jos intakus. Standien lengviau išvardinti šios Aukštaitijos dalies upelius ir ežerus, kuriuose bebrų nėra, negu tuos, kuriuose jie gyvena. Pasirodo, kad bebrai yra iš tiesų drąsūs naujų vandenų užkariautojai. Stai Rokiškio miestas savo nevalytai kanalizacijos vandenimis kadaise gražioje Laukupės upelėje išnaikino netgi smulkiają gyvūniją, o bebrai užterštų vandenų nepabūgo. Atklydo jie čia, kerta pakrantės medžius ir gyvena. Tik, aišku, ne iš gero gyvenimo laikosi bebrai Laukupėje, tikrai ne. Jiems aiškiai mažėja maisto išteklių turtingų ir patogių gyventi vietų.

Šių grauzikų šeima turi savo gyvenamąją teritoriją, į kurią neįsileidžia svetimų bebrų. Kelis syk lankiausi prie Kertušos, ir jos aukštupio — Balžės, kuri prieš 15 metų buvo tikra bebrynė, pakrantės. Iš miškininkų girdėjau, kad 1963 metais Kertušoje gyveno net 26 bebrų šeimos. Dabar jų žymiai mažiau.

Užtvankas šie žvėreliai stato ypač meistriškai. Iš pradžių jie skersai vagos sustumia volą iš dumblo. Po to susmeigia pasroviui į jį medgalius, žemę, vandens žolėmis prispaudžia, vėl krauna medgalius, ir vėl viską sutvirtina dumblo, žolėmis. Per tokią užtvanką gali pereiti kaip per tiltą. Po kojomis statinys net nelumpsi. Kertušoje bebrų užtvankų plotis net 8 metrai,

o plačiausia siekia 2 metrus.

Lankydamasis prie Balžės prieš penkiolika metų mačiau bene unikaliausią bebrų užtvanką Lietuvoje. Ji buvo pradėta statyti žemoje vietoje, tad vanduo vis prasiverždavo pro šonus. Ir bebrai privalėjo vis ilginti statinį. Taip užtvanka kairėje upelio pusėje nusidriekė apie 40, o dešinėje net 70 metrų. Patvinus upelė prasiveržė aukščiau užtvankos ir pasuko nauja vaga, bet bebrai ir čia jai pastoję kelią maždaug 40 metrų ilgio statiniu, kuris vienu galu tik per kelis žingsnius nesusisiekė su ankstesne užtvanka. Taigi visa užtvanka turėjo net 150 metrų ilgį!

Sį rudenį lankydamasis prie Kertušos, minėtos unikalių bebrų užtvankos neradau. Nebeatpažinau ir upelės aukštupio — Balžės. Visa ji iki Kertušos ežero kanalizauta. Atkovota kultūrinėms pievoms dešimtys hektarų žemių, o ten, kur Balžė teka per mišką, pranyko balos. Nauda žemės bei miškų neabejotina, bet širdyje apmaudu, kad nebėra nelastos gamtos, senųjų bebraviečių, savito ir nepakartojamo grožio kampelio.

Labai pakito bebrų gyvenimo sąlygos Kertušos aukštupyje, bet džiugu, kad jie nepaliko savo tėvynijos. Stačiais griovio kraštais sunku atsitempti maisto atsargų žiemai, medžiagos užtvankų statyboms, bet darbštumo bebrams niekada nestigo ir nestinga. Prie visko jie prisitaiko. Dabar gyvendami Balžėje, jie ne tiek verčia medžius, o daugiau minta vandens žolėmis.

Ludvikas Oškiniš

JAUNIMO DELEGACIJA IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS

Leningrado miesto jaunimo organizacijų kvietimu Tarybų Sąjungoje viešėjo Vakarų Vokietijos jaunimo delegacija iš Hamburgo miesto.

Svečiai buvo atvykę ir į Vilnių. Jie susipažino su respublikos istorinėmis, revoliucinėmis vietomis, pabuvojo Vilniaus universitete, Trakuose, lankėsi LTSR liaudies buities muziejuje Rumšiškėse, Kaune.

Svečiai š Hamburgo domėjosi jaunos šeimos problemomis, tad Vilniaus santuokų rūmuose įvyko suorganizuotas susitikimas su "Seimos", "Tarybinės moters", kitų redakcijų, Santuokų rūmų darbuotojais. Dalyvavo iš LTSR Mokslų Akademijos jaunos studentiškos šeimos.

Svečiai Vilniuje.

A. Vasinausko nuotr.

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF SOLICITUDE FOR POLAND'S UNION

No one with even a short memory can forget the hysteria that gripped Pres. Reagan and our press media when the Polish government moved against the Solidarity union. "This was repression of the worst sort," etc., etc., however, what was not publicized despite the reams and reams of copy was NOT a labor union, but a political organization whose intent was to overthrow the Polish government.

One cannot but wonder about the solicitude for a union in POLAND when one reads of the tragic plight of strikers in America. Who can forget the militant PATCO union of the air traffic controllers, who struck because of concern for the safety of the passengers on planes? Despite massive support from most of the country, their union was dissolved. Their leaders imprisoned.

All the strikers lost their jobs and were blacklisted so that they could not even get employment elsewhere. Many were harassed even after finding employment in a non-related industry. Their children were followed and humiliated. Is THIS the kind of Democracy our Founding Fathers envisaged when they wrote the Declaration of Independence? We think not!

NEITHER RAIN, NOR FLOODS

With unemployment, hunger, foreclosures at their highest level — despite Pres. Reagan's "Pep rally" spirit more and more workers are forced to strike against the huge corporations for a decent living wage, as these profit hungry conglomerates view the huge unemployment army as a boon, for they have the people "over a barrel."

The strikers at the Phelps Dodge mine in Arizona, however, are standing fast. Despite the disastrous flood that hit Clifton and Morenci, Arizona — the loss of homes, cars, which left them destitute, they continued on the picket lines against the Phelps Dodge

On Oct. 9, the CBS Sunday morning program showed strikers throwing mud and rocks at the scabs who entered the mines under police protection. Some ammunition!

After such a natural disaster of the magnitude that hit the Southwest Arizona region one would think that the first priority of the state would be to get food, medical supplies to the victims. Right? Wrong! The top priority for the state was to make sure that the scabs could continue working at the mines — so these roads were cleared — even though many of the people could not get out of their ruined homes because the roads were blocked!

When one views the President, a Governor, or some other high official in a helicopter viewing the disaster scene from a safe vantage point, one is infuriated because the act is so "phony!" Were the reporters and cameramen not along, these officials would not even leave the comfort of their homes.

PLANNED DEPLOYMENT NOT WITHOUT RISK

Many of the governments in Europe that have agreed to the deployment of U. S. nuclear weapons on their soil, may find that their promises may not be so easily carried out.

The planned deployment by the U. S. of 572 cruise and Pershing 2 missiles in Europe, beginning in December, has sparked one of the most massive social movements in European history!

Oct. 15-24 is to be utilized for every manner of protest, in what has been described as Europe's "Hot Autumn." There will be blockades of missile bases, peace camps, marches, rallies, vigils, "human chains" of protesters, and other actions all across Europe.

In the U. S., peace activists will also express international solidarity against the U. S. war drive. Over one hundred demonstrations against the deployment of cruise and Pershing 2 missiles are already scheduled around the U. S. Oct.

[Nukelta į g. psl.]

Vilniaus, 1983 lapkričio 10

Atkelta iš 8 pusl.

21-24. These actions will include mass rallies, as well as militant civil disobedience activities, which will combine with protests in Europe and Canada to form the most concerted international actions since the Vietnam War.

A number of groups have also endorsed opposition to non-nuclear military intervention such as in Guatemala, El Salvador, Lebanon, Nicaragua, Pakistan, Africa.

SO SMALL— YET SO DEADLY

The 572 cruise and Pershing 2 missiles, planned for deployment in Europe beginning in December, are relatively small. According to the "Guardian" — Oct. 19, 1983, one is about 18 feet long and a foot and a half in diameter. The other is about 34 feet long and three feet in diameter, yet they represent the most far-reaching escalation of the nuclear war danger in years.

The missiles will be aimed at the Soviet Union, but the repercussions when they go into operation will affect the whole planet! The Pershing 2 will be able to reach Soviet command within six minutes.

The small cruise is highly mobile, and virtually undetectable. It would, therefore, be useful in countering insurgent movements. European activists point out that the cruises based in Comiso, Italy will be able to reach targets in the Middle East!

This escalation, described by Reagan as a "peace keeper" will cause the Soviet Union to devise more deadly weapons to counteract the U. S. build up and would increase tensions.

THE WILL TO SURVIVE "SUBVERSIVE"

Despite the fact that Pres. Ronald Reagan has attempted to label all peace activists — those who are placing their lives "on the line" to prevent a nuclear holocaust, he should be reminded that Cardinal Joseph Bernardin and the great majority of Catholic priests throughout our nation are also violently opposed to nuclear weapons, and seek their ultimate destruction.

Many Americans feel far removed from the missile deployment controversy, feeling secure in the fact that we are in America, and the missiles are to be deployed in Europe. This is false security.

In the event of a nuclear war, the Soviet Union has stated that it is against being the first to use nuclear weapons (it has sought to curtail, or abandon the arms race, as has been attested to in numerous Peace conferences) but all their overtures have fallen on deaf ears. The Soviet Union, therefore, has warned that America need not think that if it attacks the Soviet Union that it shall be spared. There will be swift retaliation!

That this has convinced our military, may be gleaned from the statement from a high military source that a 200,000,000 loss of American lives would be "acceptable." Acceptable to whom? Certainly not the millions upon millions who have demonstrated, marched, fasted to prevent our planet from becoming a smoldering, blackened mass of rubble!

THIS BEARS REPEATING

Inasmuch as we hear so much nonsense about "survivability in a Vilnis, 1983 lapkričio 10

nuclear exchange" we thought it worth repeating the findings of a group of physicians who formed an organization on "Physicians for Social Responsibility." (This was published in the June 23, 1983 of the "Vilnis" English section.)

The organization includes leading medical schools, distinguished physicians, scientists and statesmen including former Sec. of State, Cyrus Vance, and former Chief SALT negotiator, Paul Warnke. Membership is close to 20,000.

These are their findings:

"In the event of an explosion of a 15 megaton nuclear weapon, it would equal 1,200 Hiroshima explosions at the same moment, in the same place. In the seconds following denotation, the bomb would create a huge fireball with temperatures of twenty to thirty million degrees Fahrenheit. The shock created by the explosion would cause skull fractures, ruptured lungs and crushing injuries to the chest. There would be broken backs, deep lacerations from flying debris, and massive hemorrhaging.

"Many would be killed by random spontaneous fires fueled by gasoline stations, natural gas lines, and oil storage tanks. These fires would coalesce into a firestorm, burning for six to eight hours. Temperatures as great as 1,600 degrees Fahrenheit would asphyxiate or cremate anyone in a shelter. During World War II, all those in shelters were roasted or cremated.

"Many of the area's doctors and nurses would be among the dead and injured and most of the hospitals destroyed — precluding treating injured and dying victims.

"The implications of a nuclear war are TOO HORRIBLE TO IMAGINE BUT IT CAN BE PREVENTED BY AN AROUSED AND INFORMED MULTITUDE."

This is why millions are demonstrating throughout the world. Massive protests and demonstrations are our only safeguards against the incineration of our entire planet!

ENLIGHTENMENT BY MIKE ROYKO

Mike Royko, the Chicago Sun-Times crusader, satirist, and columnist has won more awards than any other writer on the staff, much to the discomfort of those who resent his acid comments.

He has the knack of combining information and humor. In his Sept. 15th column, he discussed Ald. Eddie Burke's opposition to the firing of 734 city employee by Mayor Washington, despite the fact that their salaries and other benefits would have amounted to about \$19 billion! Mayor Washington is still working on trying to whittle down the deficit left by his predecessor, Mayor Jane Byrne.

According to Mike Royko, Burke says "he is motivated by compassion for those who will soon find themselves without a comfortable spot on the city payroll." Royko, however, contends that the compassion is motivated by the fact that some of these people are loyal Machine precinct workers, who help Burke and other aldermen get out the vote.

Burke, whose face is even more familiar to many Chicagoans than Mayor Washington's because he is seen on TV and newspapers so often, has been an alderman since he was in his 20's. He inherited the job from his late father, Ald. Joe

Burke.

Inasmuch as Mayor Washington was elected by the largest majority of voters in Chicago's history and Burke "inherited" his position, it seems rather presumptuous of Burke to continually try to "put the Mayor down!"

JOSEPH POLOWSKY DEAD

Every Chicagoan interested in Peace knew Joseph Polowsky, or of him.

The former CTA bus driver, cabbie and salesman was a World War II veteran, who with other American GI's, met up with advancing Russian soldiers at the Elbe, to celebrated their victory over Hitler.

At the time, Polowsky saw a woman standing in a lilac field holding a child. To him this symbolized "Peace" and to this he was dedicated to the end of his life.

Over the years, the U. S. born Polowsky made a personal crusade out of improving Soviet-American relations and seeking to make the Elbe linkup into a legend of peace. He made many trips to Torgau, most on a shoestring budget, and met with many high level Soviet officials. The Soviets erected a monument there, topping it with Soviet and American flags.

Even though Polowsky was suffering from cancer, every year he kept a peace vigil on April 25, which marked the date of the meeting at the Elbe. He died of cancer Oct. 17th at Lakeside Veterans Hospital.

It was Polowsky's dying wish that he be buried in Torgau, East Germany, where he learned nearly 40 years ago that Russians and Americans could live in Peace together. The East German officials granted Polowsky's burial request, but his family must raise \$5,000 to ship the body overseas, and pay for a burial plot and headstone.

Polowsky's son Ted Polowsky is determined to raise the money to fulfill his father's dying wish. Donations may be sent to

THE JOSEPH POLOWSKY
FOUNDATION
c/o Sam Palmer
6337 N. Clark St.
Chicago, Ill. 60626

Sam Palmer is Joseph's brother. The family doesn't know if 67 year old Joseph Polowsky's wish will be fulfilled, but they haven't stopped trying.

For all those who value Peace, it would be a wonderful gesture to help fulfill Joseph Polowsky's last wish.

FOLSOM, PA.

Dear Nellie,

We are leaving for a three week trip to So. Carolina, first to visit friends, then to Florida — Daytona Beach and St. Pete — and then around the gulf to Brownsville, Texas. While in Brownsville, we shall visit some of the Mexican border towns.

I am enclosing two articles taken from the Camden, N. J. Courier Post and from the Phila. Inquirer. There are many articles in all the newspapers around this area against the Reagan foreign policy.

Here is a joke going the rounds in Phila.:

Three boys were fishing along the Potomac River in Washington, D. C. They saw a helicopter dive into the river, and a man was floundering around in the water, so

the three boys jumped in and saved his life. When they got to shore, they learned that the man they saved was Ronald Reagan. Reagan asked the boys what they wanted in payment for saving his life. The first boy wanted to spend a week in the White House. The second wanted to spend a week on Reagan's ranch, but the third boy said that he wanted to be buried at Arlington Cemetery. When Reagan asked "why?" The boy answered that "when his father learns that he helped save Reagan's life, he would kill him!" Wally Pozer

COMPLAINTS TO THE POST OFFICE — AGAIN

After receiving so many complaints from our readers about the very late delivery of their papers, I once again called the Main Post Office to lodge a complaint.

I must have repeated the same story to about half a dozen officials, in as many departments. All of them listened, and were very courteous. I told them that our papers are always wrapped, tagged, and taken directly to the Main Post Office about noon, or a little later, on Wednesday by John Feiza, yet our readers do not receive them for ten to 12 days. Incidentally, the same holds true even for CHICAGO!

I was told to ask the post carrier for a special form in which to fill in the name and address of the complainant. I replied, that "we would have to mail them the names and addresses of ALL our readers as they ALL complain of the terrible service."

I explained that we felt particularly distressed when people in their 80's and 90's, who are afflicted with arthritis, Parkinson's disease, or strokes, have to write to us asking if we had stopped sending out our paper. Many of these readers are house bound, and wait impatiently for the paper to learn about their old friends, and news from the outside world.

Again, I was asked the name and address of our paper and told that they would keep a closer watch. We were told this before, but will await results. Nellie De Schaaf

Detroit, Mich.

Užmušė

S. m. spalio 7 d. žuvo visiems gerai žinoma detroitietė, JOSEPHINE URBON. Ji dirbo savo krautuvej, Hobby King, 7607 East Seven Mile Road prie Van Dyke, Detroit, kur pardavinėjo visokias kortas dėl įvairių progų bei švenčių. Vėlai po pietų į jos krautuvejį įėjo viena moteris nusipirkę kortų ir rado Josephine Urbon guliančią kraujuose ant grindų už baro prie registerio. Buvo pašaukta policija ir greitoji pagalba, bet pasiekus Holy Cross ligoninę, ji buvo jau negyva. Kažkoks chuliganas norėjo atimti iš jos pinigų ir ją nušovė su keliais šūviais iš revolverio. Nors jos krautuvejį buvo prie gatvės, kur yra visuomet daug žmonių, bet policija nesurado nei vieno žmogaus kur galėtų pasakyti, kaip tas viskas įvyko.

Velionė Josephine Urbon buvo pašarvota Charles Step (Stepanauko) laidotuvių namuose ir palaidota spalio 11 d. Woodlawn kapinėse, kur yra palaidoti jos giminės Helen ir Paul Lyben bei

[Nukelta į 10 psl.]

**PAVYZDINGA
PAŽANGIOS
SPAUDOS RĖMĖJA**

Josephinė Sisevičienė

Gyvenime nieko skaudesnio nėra, kaip motinai netekti sūnaus. Drg. Josephine Sisevičienė, sulaukusi 92 metų amžiaus, vienų metų bėgyje, neteko abiejų sūnų, kuriuos veik viena išaugino ir išmokslo. Ji tikėjosi senatvėje tikros užuovėjos, bet gyvenimas skaudžiai ją nukriaudė atimdamas abu sūnelius, kuriuos ji taip mylėjo ir veik visą gyvenimą skyrė jų laimei...

Ji minėdama sūnaus mirtį Weslie Gates-Gudaitis, kuris mirė 1982 m. spalio 11 d., ir sūnaus Bruno Gates-Gudaitis, kuris mirė gruodžio 28 d. 1981 m., įteikė abu su vyru Kazimieru Sisevičium "Vilnies" paramai \$100, "Laisvės" paramai \$50, "Daily World" \$50. Viso labo pažangios spaudos paramai įteikė \$200. Ji pasakė trokštanti, kad pažangi spauda ilgai gyvuotų.

Josephinos ir Kazimiero Sisevičių pasirinktas būdas: Vietoje lūdiėti ir sielotis, minint jaunų žmonių anks-tyvą mirtį ir vertinant jų kilnų atminimą, paremti įstaigą, kuri veda griežtą kovą prieš visą blogį, o ypatingai prieš kruviniuosius ka-rus, yra daugiau negu kilnus pa-vyzdys.

Vilnietė

**"VILNIES" VAJININKAI
SUSILAUKĖ GRAŽIŲ
PATARIMŲ**

Spalio 16 d. buvo suruoštas banketas, gražiu pasivaišiniu ir plačiai apkalbėta "Vilnies" vaju. Banketą surengė "Vilnies" bendrovės direkcija.

Pasivaišinus skoningai paruošto maisto ir išgėrus po tvirtesnės stikliuką, pradėta minčių pasidali-nimas. Direkcijos pirmininkė Estelle Bogden pasveikinus dalyvių ir padėkojus už gražų atsilankymą, pristatė redaktorius S. J. Jokubką ir J. Marazienę. Jie plačiau palietė laikraščio svarbą ir kvietė visus stoti į darbą, jei norime dar išlaiky-ti laikraštį, kuris ypatingai labai svarbią rolę lošia šiame karo įtam-pos laikotarpyje. Po jų kalbų, pirmininkė paprašė banketo daly-vius išreikšti savo mintis naujų skaitytojų gavimui: A. Jakiene, A. Dočkienė, P. Malinauskienė, J. Patecką, A. Chapą, J. Sisevičienę, A. Butkis, M. Mihasonok, J. Feiza, A. Vaitkienė, O. Masiene ir eilę kitų. Visi reišė mintį, turime dėti visas pastangas, kad laikraštis dar ilgai galėtų lankyti skaitytojus ir duotų teisingas žinias iš darbo žmonių kovų lauko, taipgi ir iš mūsų senosios tėvynės T. Lietu-vos.

Kiek teko nugirsti, tai nemažai Vilnis, 1983 lapkričio 10

Kaip eina "Vilnies" vaju

(NUO RUGSĖJO 1 IKI SPALIO 19, 1983)

Su šia suvestine pradedame skelbti vajuininkų darbo rezultatus. Kol kas, žinoma, nėra daug kuo džiaugtis, bet vajuininkai darbą pradėjo. Ypač tenka atkreipti dėmesį į čekagietės J. Marazienės pasiekimus. J. Urmonienė irgi pradėjo šauniai. Turint omenyje, kad per raštinę jau surinkta net 820 taškų, yra ženklas, kad vajuininkams bus ko pasidarbuoti ir parungtyniauti. Skaitytojai laukia, kad vajuininkai jų neaplenktų, atnaujintų prenumeratas.

Geriausios sėkmės stojusiems į šį darbą, taip pat ir tiems, kurie stos.

Vajuininkai išsirikiavo:

JULIA MARAZAS—Chicago	900 points
JULIA URMON—Chicago	480 points
ST. MASYTE—Detroit, Mich.	120 points
ALVINA STRICH—Kenosha, Wis.	80 points
JULIA ANDRULIS—St. Petersburg, Fla.	40 points
ELIZABETH REPSHIS—Dorchester, Mass.	40 points
MARY STRAUSS—Bridgeport, Ct.	40 points
VIOLET TRASK—San Francisco, Cal.	40 points
F. VAITKUS—Chicago	40 points
OFFICE	820 points

"VILNIES" \$20,000 FONDAS

Buvo klaidingai pranešta, kad aukų įplaukė nuo 1983 birželio 1 iki liepos 16. Turėjo būti kad įplaukė iki rugpjūčio 6. Nuo rugpjūčio 6 iki 1983 spalio 18 įplaukė:

\$200.00	MRS. K. PETRICK — Elka Park, New York.
\$100.00	ALBERTINA JAKIENĖ — Chicago
	FRANK MANKAUSKY — McLean, Va.
	A. GABRIS — Lake Villa, Ill.
\$90.00	HELEN ŽUKAS — Johnson City, New York
\$50.00	ANNA VISOTSKI — Kensington, Connecticut
	ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.
\$40.00	ANTANINA MARCENKUS — Los Angeles, Cal.
\$25.00	MARY MIHASONOK — Chicago
	MRS. A. DOČKUS — Cicero, Ill.
	JULIA CUNDIFF — Delta, Colo. prisiminimui tėvelio Stanley Slonksnis
\$20.00	MRS. KATE SANDERS — Glen Ellyn, Ill.
	MAKI SHIDAGIS — Racine, Wis.
	HELEN MANKOWSKY — New Milford, Pa.
\$15.00	MRS. ANNA BABARSKAS — Kalamazoo, Mich.
	FRANCES SAKAL — West Covina, Cal.
	ALBINA JACOBSON — Detroit, Mich.
\$13.00	K. ir H. ŽEBRAITIS — Chicago
\$10.00	A. ir E. Jakuška — Berwyn, Ill.
	FRANCES PASOWICZ — Springfield, Ill.
	ADELE BUDRIS — St. Petersburg, Fla.
	MRS. A. KORENS — Decatur, Michigan

sudėta paramos laikraščiu, bet apie tai gal pati administracija praneš.

Pasibaigus kalboms, dalyviai dar ilgokai nesiskirstė ir tęsė draugiškus pokalbius, dėkojo šeiminiškėms už skaniai paruoštus valgius. Reikia pasakyti, kad toks minčių pasidalinimas tikrai bus reikšmingas laikraščio vajuje. **Dalyvė**

MRS. A. BAUBLIS — Willow Springs, Ill.

\$10.00

MRS. JULIA URMON — Chicago
A. ir S. CHAPAI — Chicago
ELIZABETH NARAK — St. Louis, Mo.
ALEX LISNECK — Kenosha, Wis.
MARY MARTUZA — Racine, Wis.
E. Freimont — Somerville, Ohio

\$8.00

CONNIE KURPEIKIS — Chicago
JOHN COPIN — Chicago
EVA SANKUS — Chicago

\$5.00

ANNA JACOBS — Chicago
ANN PETERS — Chicago
A. ir S. CHAPAI — Chicago

\$3.00

BERTHA RASINS — Chicago
HELEN PAJŪNAS — Chicago
Dabar įplaukė.....\$1,078.00
Nuo anksčiau.....1,932.00
Viso.....\$3,010.00
Labai ačiū visiems už gražią paramą mūsų fondui.....ADM.

**AUKOS PRIDUOTOS PER
"VILNIES" BANKETĄ**

\$100.00

JOSEPHINE SISEVIČIENĖ — Chicago, Ill. — atminimui sūnaus Weslie Gates, kuris mirė 1982 m. spalio 11.

\$50.00

PETRONĖ MALINAUSKAS — Chicago, Ill.

\$30.00

ANNA BABARSKIS — Kalamazoo, Mich.

\$25.00

BESSIE PAVALONIS — Dolton, Illinois
L. ir N. DE SCHAAF — Chicago, Illinois

\$20.00

MRS. A. BUTKIS — La Grange, Illinois
MILLIE KANCERE — Burbank, Illinois

\$10.00

F.RUDŽIUS — Cicero, Ill.
ALICE PAULIUKAS — Chicago, Illinois

\$3.00

LUCILLE MATUZ — Chicago, Ill.
Mes labai dėkingi visiems už gražią paramą — **\$293.00 ADM.**

Trečdalis maisto, kurį valgome, palaiko mus gyvus, o kiti du trečdaliai palaiko gydytojus gyvus. **Orson Welles**

**KULTŪRIETĖS TURĖJO
SKAITLINGA
SUSIRINKIMA**

Spalio 18 d. pasitaikė puikus oras, tarsi gamta pasitarnavo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijai, nes tą dieną įvyko narių susirinkimas. Narių atsilankė gana daug. Visos buvo gerame ūpe. Gal prisidėjo ūpo pagerinimui ir tai, kad drg. M. Vasiliauskienė ir jos dukra Frances Jordan su vyru atvežė didelį glėbį puikių gėlių ir papuošė stalus taip, kad atrodė tarsi puiki puota.

Draugijos pirmininkė A. Vaitkienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką. Valdyba davė platų raportą iš savo veiklos, kuris buvo priimtas.

Susirinkime dalyvavo mažoni viešnia iš Kalamazoo, Mich., drg. Onutė Babarskienė. Tad pristatyta pasakyti keletą žodžių, kaip ji jaučiasi čekagiečių šeimoje. Viešnia, nors yra draugijos narė, bet pirmą kartą dalyvavo susirinkime. Smagu buvo ją išklausti.

Ligonų lankytojos pranešė, kad nesveikuoja P. Valentienė, taipgi U. Juodaitienė, L. Matuzienė ir eilė kitų. Perdavė U. Juodaitienės linkėjimus, taipgi newjorkietės Nellie Ventienės ir A. Korins sveikinimus. Narės padėjo už linkėjimus.

Perskaityti vėžio ligos komiteto ir Moterų Taikos komiteto laiški ir priimti.

Plačiai apkalbėta rankdarbių parodėlės reikalas, kuri įvyks lapkričio 6 d. Visos pasižadėjo dalyvauti ir atnešti rankdarbių parodai.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: A. Copin, O. Jokubkienės, A. Dočkienės, K. Ainorienes, Nellie De Schaaf. Sudainuota joms Ilgiausių metų ir palinkėta ilgo sveiko bei darbingo amžiaus.

Sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 15 d. 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Prašau visas nares atsilankyti. **Sekr. J. M-nė**

**A. COPIN PARĖMĖ
"VILNI"**

Spaudoje matėme, kad Adelė ir Jonas Copin šią vasarą viešėjo Brazilijoje ir parsivežė ne per geriausių išpūdžių apie tenyškėčių žmonių gyvenimo sąlygas. Adelė sakė, kad jos giminės gyvenimu nesiskundė, išskyrus, kad brolienė Onutė Galeckienė skundėsi sveikata.

Adelė pasimokėjo "Vilnies" prenumeratą ir dar įteikė "Vilniai" \$8 paramos. Nuoširdus jai dėkui už pažangios spaudos paramą.

Vilnietė

NETUŠCIAS VIZITAS

Spalio 7 d. drg. Stella Chapas įskubėjo į laikraščio "Vilnis" raštinę ir įteikė velionės Bessie Pavilonis artimiesiems užuojautą per spaudą. Ta proga dar įteikė "Vilniai" \$5 paramos. Sakau, paskubomis, nes jos vyras Antanas sėdėjo automašinoje ir laukė jos grįžtant.

Tik prieš apie pora savaičių Stella buvo įteikusi "Vilniai" paramos dešimkę. Matomai, ji kiekvieną vizitą jaučia pareiga paremti pažangią spaudą. Puikus pavyzdys.

Vilnietė

— U. S. komercijos kamera pasisakė prieš mažiausio atlyginimo už darbą padidinimą. Girdi, padidinus mažiausį atlyginimą, gali prisieiti atleisti nemaža darbininkų ar kai kuriems bizniam užsidaryti.

**P. MALINAUSKIENĖ VĖL
APDOVANOJO
LAIKRAŠTĮ**

Petronelė Malinauskienė

Darbščioji ir rūpestingoji drg. Petronelė Malinauskienė jau kelintą kartą šiais metais įteikia laikraščiu "Vilnis" po šimtinių ar po \$50. Spalio 16 d. atvyko į vjaus darbuotojų pasitarimo banketą, pas mane pasimokėjo už prenumeratą ir priedo įteikė \$50 paramos. Viso ji įteikė \$62. Pasakė, kad norėtų, jog miela "Vilnis" dar per daugelį metų lankytojų pažangius lietuvius ir teiktų jiems teisingas žinias iš darbo žmonių kovų lauko už šviesesnę rytojų.

Negalima nepažymėti, kad drg. P. Malinauskienė ne tik pinigiskai remia laikraštį, bet ir darbu. Ji yra "Vilnies" bendrovės direktijos narė. Mes ją matome dirbiantis sueigoje ne tik patarnaujant bet ir atvežant užsakytą maistą. Be to padeda dirbantiems vajuose. Trumpai pasakius, kur tik yra darbas, ten matome ir mielą Petrę pridedant savo tvirtą darbo ranką.

Nuoširdus ir didelis dėkui už talką ir paramą laikraščiu.

Vajininkė J. M.

**Viešnia nepamiršo
"Vilnies" reikalų**

Pas drg. J. Urmonienę vieši maloni viešnia iš Kalamazoo, Mich., drg. Onytė Babarskienė. Ji neperseniausiai persikėlė ten gyventi, bet jau suspėjo užmegsti malonią pažintį su Čikagos pažangiais lietuviais. New Yorko apylinkėje turėjo ten plačią pažintį ir daug veikė pažangiose organizacijose. Tad naujoje kolonijoje pradėjo jausti nuobodumą ir pasigedo organizacinės veiklos. Smagu pažymėti, kad jau suspėjo įsirašyti į Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugiją ir spalio 18 d. jau dalyvavo minėtos draugijos narių

**Sunkiai serga
B. Kubilius**

Iš Hot Springs, Ark., telefonu teko sužinoti, jog sunkiai serga čikagiečiams plačiai žinomas Benjamin Kubilius, savo laiku daug dirbęs tarptautiniame antifašistiniame komitete, kelis metus buvęs "Vilnies" direktorius.

Seniai jį kamuoja nelaimės, susijusios su senatve, bet pastaroji, kai griūdama nulaužė šlaunikaulį prie pusiaujo, žmogų rimtai paguldė ligoninėn, kurioje išgulėjo daugiau kaip du ir pusę mėnesio. Bandė iš ligoninės pereiti į slaugymo namus, bet niekas iš to neišėjo. Žmona Mildred turėjo parsivežti ligonį ir slaugyti namie.

Sako, iš lovos beveik nebepaliki, o jeigu ir išlipa, pavaikščioti negali nė su karučių pagalba. Be to, sunegalavęs prostatos ir virškinimo organų sutrikimu.

Mildred kiek pajėgdama ligonį prižiūri, bet ir jos sveikata ne iš geriausių.

**DEKUI UŽ TALKĄ
IR DOVANAS**

Spalio 16 d. "Vilnies" bendrovės direktija buvo surengusi banketą, kuriame aptarti vjaus reikalai. Banketas puikiai pavyko. Apie jo eigą bus paskirai parašyta, čia norime padėkoti šeiminkams, kuriuos idėjo daug gražaus darbo: A. Vaitkienei, A. Pauliukienei, E. Balčiūnienei, P. Malinauskienei, taipgi Isabellei Peters už pasidarbavimą prie bilietų, Onai Joku-bauskienei už skanius pamidorus. Taipgi didelis dėkui už dovanas.

"V." Direkcija

Rūpestinga pažangietė

Spalio 16 d. vilniečių sueigoje sutikau drg. Frances Rimdžienę, kuri tiesdama man ranką įteikė \$10 ir pasakė, kad tai bus parama mūsų mielam laikraščiu "Vilnis". Sako, kad ateina žiema, bus nepalankus oras, ne visada galėsianti atvykti iš Cicero, tai norinti paremti laikraštį dabar.

Drg. F. Rimdžienė dažnai paremia laikraštį. Nuoširdus jai dėkui už parodytą rūpestingumą laikraščiu. Jei visi taip rūpintųsi laikraščio reikalais, tai jo ateitis būtų ilgam užtikrinta.

Vilnietė

susirinkime.

Viešnia dalyvavo spalio 16 d. vilniečių surengtame bankete ir įteikė "Vilnies" paramai \$30. Buvo smagu ją matyti ir reikia tikėtis, kad dažniau ji pas mus apsilankys.

Vilnietė

**Helen Bordner-
pazarskaitė**

Buvusią aktyvią saviveiklininkę Helen Bordner-Pazarskaitę seniai kamuoja įsisenėję sunegalavimai,

bet pakenčiami. Labiausia ją kamuoja išimetus kojos kelio sąnaryje uždegimas. Lanko gydytojus, ima vaistus, geria vitaminus, bet skausmai kaip nepaleidžia, taip nepaleidžia.

Jos sūnus Robertas šiuo metu sėkmingai studijuoja Arizonoje universitete, gyvena erdviam apartamente, įsikūręs neblogai. Motina ketina žiemos šalčius praleisti vykti pas jį.

X.

**Ligonė nepamiršta
paremti laikraščio**

Drg. Lucille Matuz jau ilgas laikas rimtos ligos prislėgta ir niekur negali dalyvauti, bet jai laikraščio "Vilnies" reikalai arti širdies. Pasimokėdama už savo prenumeratą per savo globėją E. Bogden, ir savo giminaitės Balsienės prenumeratą Lietuvoje, dar įteikė laikraščiu \$3 paramos. Viso ji įteikė laikraščiu \$30.

Lucille savo laiku labai daug dirbo laikraščio vajuose ir stambiai prisidėdavo su parama. Tad ir sunkios ligos patale nepamiršta paremti laikraštį. Nuoširdus jai dėkui. Linkiu nugalėti tą nelemtą ligą.

Vilnietė

DETROIT, MICH.

MIRUS

Josephine Urbon

1983 m. spalio 7 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą vyrui Alphonse Urbon, sūnui John Urbon, marčiai Cathy, anūkams Brian ir Eric, pusbroliui Raymond Lyben ir jo šeimai, mamytei Alice Vaznyte Briedis gyv. Tar. Lietuvoj, penkiems broliams ir vienai sesutei gyv. Tar. Lietuvoj, visiems giminėms JAV ir Tar. Lietuvoj bei idėjos draugams. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekej mylimos draugės.

Pat ir Mike Stunskas
Paul Lopenis
Alice Sharka
Anna Daukus
Albena ir Albert Litvin
Alda Liminsky
Alice ir Albert Stacey
Ruth ir John Merrick
Anna Dockus
Emma ir Alfons Rye
Bertha ir Tony Rye
Eugenia Kapsanis
Ruby Jeske
Emily ir Bill Kennedy
Lillian Reaume
Ann Maezes
Louis Turzak
Antonette ir Kęstutis Garelis
Estelle ir John Smith
Teofile Masienė

Ann ir Stanley Tvaska
Clem Patocki
Frances ir Louis Labakas
Lillian Gugas
Anna Kairaitis
Ruth ir Servit Gugas
Aldona ir Vytout Petrul
Vincas Kirvela
Frank Yohonis
Anna ir Eddie Balchunas
Isabel ir Al Brazas
Julius Rudys
George Janonis
Antoinette Waitkunas
Minnie ir Chuck Tvaska
Marie Servial
Millie ir Tony Vasaris
Johanna Jakstys
Helen Krause
Stephanie Masis

**LIŪDNAS PRISIMINIMAS
Leonas Jonikas**

[1891 - 1969]

Lapkričio 3 d. sukako 14 m., kai mirtis atskyrė Jį nuo mūsų amžinai.

Tą dieną, šioj padangėj trumpai pabuvojęs,
Pergyvenęs buities audras ne vienas,
Dėl pažangos veikęs, dėl jos kovojęs
Ilsisi ramybėj užmerkęs blakstienas!

(Pagal V. Žilvyčio eiles)

Mes Jo niekad nepamiršime.

L. JONIKAS

Žmona ALISĖ JONIKIENĖ
Sūnus LEONAS ir šeima

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Benjamin Krisiken

Spalio 28 dieną sukako 3 metai, kai mirtis atskyrė Jį nuo manęs amžinai. Niekaip Jo negaliu pamiršti.

Deep in my heart a memory is kept
Of ones loved and will never forget,
A silent thought, a secret tear is kept
Throughout each lonely year
Wonderful memories of ones so dear
Treasure still with love sincere.

Lai Jam amžinu miegu užmigus, būna ramu ilsėtis. Lankysiu jo kapą ir puošu gyvomis gėlėmis.

Liūdinti žmona ANNA KRISIKEN bei jų šeima